Politika'da radyo * televizyon

«I am a Camera»

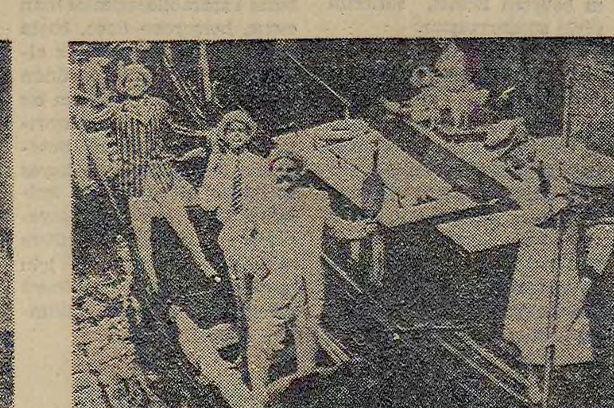

«Three Men In a Boat»

Dünya sinemasının seçme filmleri TV'de yayınlanma sırası bekliyor

Nasıl bir yayın politikası izlediği bir türlü anlaşılamayan TRT Televizyonunda, dünya sinemasının en seçme örnekleri sıra bekliyor. TRT'nin elinde halen satın alınmış ve bekleyen birçok konulu filmin yanı sıra dizi filmler de var.

Konulu uzun filmler arasında yer alan «I am a Camera», «Three Men İn a Boat» ve «Moulin Rouge» gibi filmler gösterildiği her ülkede büyük bir ilgiyle karşılanmış ve beğeni kazanmıştı. Henry Cornelius tarafından yönetilen, Julia Harris, Laurence Harvey ve Chelley Winters gibi ünlü oyuncuların başrolleri paylaştıkları «I am a Camera» 1930 yılı Berlin'ini konu ediyor. Yine Laurence Harvey'in başrolde yer aldığı ve Ken Annakin'in yönetmenliğini yaptığı «Three Men Boat» Jerome K. Jerome'un ünlü romanından perdeye aktarılmış.

«The Iron Petticoat»

TRT'de bekleyen diğer filmler arasında ise şunlar yer alıyor: Daniel Brit'in yönetmenliğini yaptığı Richard Todd ile Valerie Hubson'un başrolleri paylaştıkları «The Interrupted Journer», Relph Thomas'ın yönettiği Bob Hope ve Katherine Hepburn'un rol aldıkları «The Iron Petticoat», Anthony Asquith'in yönetmeni olduğu ve David Niven'in başrolde oynadığı «Carrington V. C.», yönetmenliğini Albert Levin'in yaptığı ve başrollerini James Mason ile Ava Gardner'in paylaştıkları «Pandora And The Flying Dutchman», Jack Clayton'un yönetmeni olduğu ve Simone Signoret ile Laurence Harvey'in başrolleri paylaştıkları «Room At The Top»... vs..

"Birgün Gideriz"in çekimine başlandı

İstanbul Televizyonu yönetmenlerinden Bülent Özdural'ın yönetmenliğini yaptığı, Halil Ergün'ün yazdığı «Birgün Gideriz» adlı televizyon oyununun dış sahneleri İznik'te bir çiftlikte çekilmeye başlandı.

Halil Ergün'ün baş rolü yüklendiği oyunda, diğer rolleri Şehir Tiyatroları sanatçılarından İsmet Ay, sinema... Gönül Hancı, Gül... 10 yaşlarında bir çocuk ...ylaşıyor.

Oyunun görüntü yönetmeni Kenan Davutoğlu.

Hangi televizyon, nasıl televizyon

RADYO TV YAZILARI

Oğuz Makal

Bugüne dek TRT üzerinde çok şey söylendi. Ortaya konan görüşlerin, eleştirilerin belli başlı ortak yönü «siyasal» özelliğine ilişkindi.

TRT'nin eleştirilmesinin ve kurum olarak değerlendirilmesinin yapıcı sonuçları alınmadı değil. Örneğin, CHP - MSP koalisyonu döneminde Kurum'un Genel Müdürlüğü'ne İsmail Cem getirildi. Bu dönemde Cem, TRT içindeki çalışmalara bir canlılık ve dinamizm getirdi. Etkili bir radyoya ve televizyona doğru gidiş hareketini başlattı. Özgün ilginç programların izleri hâlâ belleklerdedir.

Hükümet değişimiyle birlikte TRT üzerinde oynanan Yalçıntaş ve ardından Karataş oyunları, TRT'nin ve özellikle daha etkin bir haberleşme aracı olan Televizyon'un faşistleştirilmesi girişimleri de hatırlardadır.

Uzun bir dönem Danıştay kararına rağmen Genel Müdür olmayan İsmail Cem, önümüzdeki günlerde belki yerine dönecek. Böylelikle CHP Hükümeti, hem demokratik tavrını belli edecek, hem de işbaşına geldiği günden günümüze dek çözülmeyen Genel Müdür sorununu da çözmüş olacaktır.

Kuşkusuz bu yeni durum, yani TRT'nin Genel Müdür'e kavuşturulması, kurum dışındaki bazı çevreleri rahatsız ederken, Kurum içindeki faşist unsurları da aynı boyutta huzursuz kılacaktır. Özellikle Karataş döneminde çeşitli görevlerle - prog ramcıdan teknisyene - , üstelik usulsüz olarak Kurum'a doluşturulan kişileri unutmamak gerekir. Çeşitli bölümlerin içinde yer alan bu kişiler, her fırsatta program üretimini engelleyici eylemlerde bulunmaktadırlar.

Kurum içindeki bu kişiler kuşkusuz sorunun bir parçasıdır. Asıl sorun; haber veren, eğiten ve eğlendiren bu aracın kitle haberleşme araçlarının genel işlevlerine bağlı kalınarak yeniden düzenlenmesi olayıdır.

Bu düzenlenmenin adını koymak gerekir. Yeni dönemdeki televizyonun yayıncılık ilkeleri «halkçı» özellik taşımalıdır. Biçimsel anlamda bir «halkçı»lık değil bu. Şunu gözönünde bulundurmak gerekir ki, bugün TV'de izlenen programların pek çoğu yurt dışında üretiliyor, yurt için de üretilen programların da çoğunun özen gösterilmeksizin hazırlandığı birbirine fazlasıyla benzediği bir gerçek.

Bu nedenledir ki, dizi film, aktüalite - magazin, eğlence programlarının içine gömülmüş kitleler «gerçekçi» program ve «gerçekçi» sunuluş biçimlerinden uzak kalıyor. «Yalan» televizyonda daha çok yer alıyor. Gerçeği söyleyen programların azlığı, kitlelerin büyük ve asıl sorunları yanında küçük sorunlarıyla uğraşılması, televizyonun etkilerini bir başka alana, (oyalayıcı - eğlendirici bir araca doğru kaydırıyor.

Kitlelerin televizyondan istediği salt eğlence olmamıştır. Çalışan kitlelerin dileği ,televizyon yoluyla yaşamlarındaki sayısız güçlüklerin aktarılması, sorunlarının çözüm arayıcı biçimde ekrana getirilmesi, ülkesinde ve diğer ülkelerde olup bitenlerin gerçeğe uygun olarak verilmesidir. İşte bu nedenle televizyon «halkçı» olmalıdır. Televizyondaki bazı programların ayıklanıp temizlenmesi, azlaların ezdiği çoklardan, çalışan - üreten sınıftan sözedilmesi bu kavramışığında görülmelidir. Unutmamalı ki, hiç bir dönem televizyonda düzenli ve kararlı olarak «çocuklardan gençlere, işçilerden köylülere» dek uzanan «yetişkin eğitimi»ni sağlayıcı bir program dizini başlamamış, istenilen içerik ve biçimde programlar gerçekleşmemiştir.

Televizyondaki yayınlar her şeyden önce şu görüşlere bağlı kalınarak oluşturulmalıdır.

a) Geniş kitlelerce anlaşılmalı.

b) Kitlelerin yararına, bağımsızlık, demokrasi özgürlükten yana bir dünya görüşüyle programlar yaratılmalı.

c) Halkın tutucu kesimlerini aydınlatıcı program ve filmler ekrana getirilmeli.

Bunlar kalın çizgileriyle yayıncılık görüşleri. Her zaman bunları artırma olanağı var. Ama asıl iş televizyondaki yazarların yapımcı ve yönetmenlerin yaratıcı gücünü kullanabilmeleri, böyle bir istek duymalarıdır.

Kolaya kaçmadan, gerçekliğe bağlı kalınarak üretilmiş programlar halk tarafından sevilmekte, yapımcılarıyla doğrudan ilişkiye geçilmeye çalışmaktadır. Halkın sorunlarına içtenlikle yaklaşıldığı inancına bu ilgiye «5 Dakika» adlı program örnek olarak gösterilebilir. Programın sunuş biçimindeki yanılgılara, yani sıra güldürü dozunun giderek ağır basmaya başlamasına rağmen bu program yapımcılarına yüzlerce mektup yağmaktadır. Kuşkusuz her mektup, her tepki program yapımcılarını daha dikkatle ve heyecanla yeni programlar yapmaya doğru itecektir.

Son günlerde televizyondan ulaşan haberlerin kanıtladığı en önemli şey, televizyonun «halkçı» niteliği olmadığıdır. Çünkü bu nitelik lafla değil, üretimle kazanılıyor. Oysa televizyon en az program üretilen bir dönemi yaşıyor.

TRT Genel Müdür sorununun çözülerek, televizyondaki düzenlemenin bir an önce başlatılması, gerçekçi programların bir an önce ekrana getirilmesi... Yığınların asıl istediği bu.

"ENERJİ KISITLAMASI„ RADYO'YA DA KISITLAMA (!) GETİRDİ...

Radyo'da "Gece Yayını„ kaldırıldı

★ 01.00-05.00 ARASI YAYINLANMAKTA OLAN «GECE YAYINLARI» 1 NİSAN'DAN İTİBAREN YAYINLANMIYOR

★ FM KANALLI RADYOSU OLMAYAN İSTANBULLULAR TRT-3 YAYINLARINI İZLEYEMEYECEKLER

TRT Yönetim Kurulu, aldığı bir karar sonunda enerji kısıtlaması nedeniyle uzun dalga 1648 metre 182 Khz'den yayınlanmakta olan «Gece Yayınları»nı kaldırdı.

Bilindiği gibi İstanbul Radyosu tarafından hazırlanan ve Ankara Radyosu anteninden yayını yapılmakta olan bu program, gece 01.00'de başlayıp 05.00'e değin sürüyordu. Kararın uygulanmasına 31 Mart'ı Nisan'a bağlayan gece başlandı.

Enerji kısıtlaması nedeniyle alınan böyle bir karar Radyo dinleyicilerinin büyük tepkilerine yol açtı. İstanbul ve Ankara Radyolarına sürekli telefon eden dinleyiciler böylesi bir kararın yanlış olduğunu ve Gece Yayınlarının tekrar sürdürülmesi gerektiğini bildiriyorlar.

Öte yandan gene TRT Yönetim Kurulu kararıyla 15 Mart'tan bu yana yapılagelen bir diğer uygulama da eskiden İstanbul Radyosu Orta Dalga 311.5 metreden yayın yapan 2 kilovatlık antenin kaldırılması oldu. Şimdi TRT-3 yayınlarını İstanbul'da oturanlar sadece FM-UKW kanallı radyolarla 88.2 Khz'den dinleyebiliyorlar. FM kanallı radyosu olmayan İstanbullular ise TRT-3 yayınlarını izleyemeyecekler. Bu uygulama da dinleyiciler tarafından tepkiyle karşılandı.

Haftadan seçmeler

3 Nisan, Pazartesi

«Evrende İki Konu» ile başlayacak olan «Mutsuzlar» adlı sürekli filmin bugün yabugünkü program «Klasik Müzik» ile sürecek. Televizyon Kültür Yayınları Şubesi'nce hazırlanan ve Yüce Katırcıoğlu'nun sunduğu «Enerji Bunalımı» adlı dizinin son bölümü ise 20.45'de yayınlanacak. Bu bölümde karayollarında seyreden otomobil, otobüs, kamyon ve benzeri araçların yakıt tasarrufu işleniyor.

21.50'de ekrana gelecek olan «Türk Sanat Müziği Toplu Programı»nda İzmir Radyosu Türk sanat müziği koro ve solistleri izlenecek.

4 Nisan, Salı

Küçük seyirciler için hazırlanan çizgi film «Pinokyo»nun Büyülü Keman adlı bölümüyle başlayacak olan yayın, Jülide Gülizar'ın sunduğu «Kötü Beslenme» adlı programla sürecek. «Beş Dakika»da, diziye gelen mektuplara yanıt verilecek ve Babalık ve Alkol adlı küçük bir oyun sunulacak.

20.50'de ekrana gelecek olan «Ayda Bir»de ise Cahit Külebi, Talip Apaydın, Adnan Binyazar ve M. Şerif Onaran geçtiğimiz günlerde yitirdiğimiz Ceyhun Atuf Kansu'nun sanatını ve sanat kişiliğini anlatıyorlar.

«Türk Hafif Müziği» programında ise Baha ile Güzin'i beş parçayla izleyeceğiz.

«Televizyonda Yerli Sinema»da ise yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in yaptığı ve Emel Sayın, Tarık Akan, Münir Özkul, Metin Akpınar, Zeki Alasya, Halit Akçatepe ve Hulusi Kentmen'in oynadıkları Yalancı Yarim adlı film ekrana geliyor.

5 Nisan, Çarşamba

«Hayvanları Tanıyalım» adlı dizi filmden sonra ekrana gelecek olan «Çocukların Televizyonu»nda Tonton Ailesi ekrana geliyor.

20.50'de yayına girecek olan «İşçi Sağlığı»nda ise Kömür İşçilerini konu alan bir program yayınlanacak Türkiye'nin kömür madenciliğindeki ölümlü iş kazaları yönünden dünya birinci olması ve Zonguldak kömür ocaklarında her yıl ortalama olarak 75 işçinin işkazası sonucu ölmesi, 6 bin 500 işçiden fazla yaralanma olayının görülmesi Zonguldak Kömür işçilerinin yaşama ve çalışma koşullarını programa konu ediyor.

Polisiye dizi «Acemiler»de Suçlu Kim adlı bölüm yayınlanacak. Öte yandan Dünya Kupası Hazırlık karşılaşmalarından biri olan F.Almanya ile Brezilya arasında yapılacak olan futbol karşılaşması Hamburg kentinden naklen yayınlanacak.

6 Nisan, Perşembe

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesi'nce hazırlanan «Oynamak İstiyorum»un ardından «Geleceğe Miras» adlı dizinin İç Evren adlı bölümü yayınlanacak. «Beş Dakika»da yer alacak olan Kadın Köşesi'ni yine Zühal Çetinkanat sunuyor.

Sürekli film «Zengin ve Yoksul»un 21. bölümünden sonra 21.35'de yayına girecek olan «Gönül Şarkıları»nda Samime Sanay ve Turhan Özek'i izleyeceğiz.

7 Nisan, Cuma

«Kaybolan Adalar» ile başlayacak olan yayın, «Dağarcık» ile sürecek. «Minik Konser»de Brahms'ın La Majör İntermezzo'sunu Ayşegül Sarıca seslendirecek.

Yarışma programı «A'dan Z'ye» yi gene Halit Kıvanç sunuyor.

22.20'de yayına girecek olan «Hanedanların Çöküşü»nde ise Namuslu Borsacı adlı bölüm yayınlanacak. Program 23.05'de Güne Bakış ile sona eriyor.

8 Nisan, Cumartesi

18.00'de yeni dizi «Lassie»nin Küçük Kız adlı serüveniyle başlayacak olan Cumartesi yayını İstanbul Televizyonu'nca hazırlanan «Oyun» adlı programla devam edecek.

19.00'daki «Spencer'in Pilotları»nda yine heyecanlı bir serüven yer alacak: Şifre.

«Beş Dakika» adlı sevilen programın bugünkü bölümünde Balkon Sefası adlı konu işleniyor.

«Televizyonda Yabancı Sinema»da ise yönetmenliğini Lewis Milestone'un yaptığı ve Len Ayres ile Louis Wolheim'in başrollerini paylaştıkları Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok adlı filmi izleyeceğiz.

9 Nisan, Pazar

Program 13.00'de «Tele-Pazar-78» ile başlıyor.

«Telespor» bölümünde ise «Korkusuzlar» dizisi ile bir spor karşılaşmasından naklen bölümler ve spor filmleri yer alıyor.

Program içinde yer alan «Kung Fu»nun Üçüncü Adam adlı bölümü yayınlanacak.

Haberlerden önceye alınan «Charlie'nin Melekleri»nde Melekler Cennette adlı bölüm yayınlanacak. «Minik Konser»de Viyolonist Suna Kan ve piyanist Gülay Uğurata, Adnan Saygun'un Sepetçioğlu eserini seslendiriyorlar.

20.50'de ekrana gelecek olan «De Gaulle'ün Savaş Anıları»nda De Gaulle'ün Washington'da karşılanışı anlatılıyor. TRT Haber Merkezi Spor Şubesi'nce hazırlanan «Spor» programı ise, ekrana haftanın spor karşılaşmalarından bölümler ve dış kaynaklı spor filmleri getiriyor.

haftanın filmleri

TELEVİZYONDA YABANCI SİNEMA

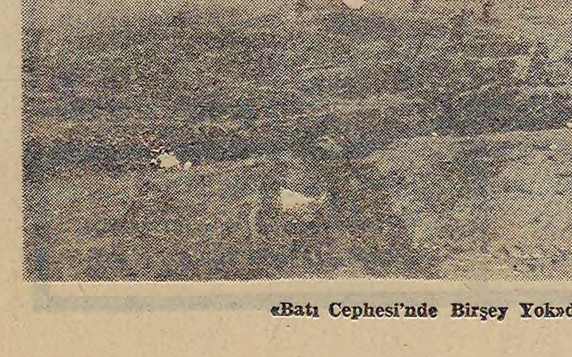

«Batı Cephesi'nde Birşey Yok»dan...

Filmin adı: Batı Cephesinde Birşey Yok
Filmin yönetmeni: Lewis Milestone
Oyuncular: Lew Ayres, Louis Wolheim, Slim Summerville, John Wray.

Birinci Dünya Savaşı.. 1914 yılında yedi genç Alman öğrenci askere alınarak cepheye gönderilirler. Günlerini kan ve ateş karşısında geçirmek zorunda kalan bu gençler, savaşın korkunç yıkıntısıyla yüzyüze gelince, gerçekleri anlayacaklardır. Onları bu cephelere sürüp birbirlerine kırdıranların kimler oldukları açıktır. Yazık ki iş işten geçmiştir, büyük kayıplar vermeden kurtulmak güçtür.

Ünlü Alman yazarı Erich Maria Romarque'ı bütün dünyaya tanıtan ve Hitler Almanya'sında ilk yakılmış kitaplardan biri olan başyapıttan alınmış dürüst bir anti-militarist film.

TELEVİZYONDA YERLİ SİNEMA

Yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in yaptığı ve baş rollerinde Emel Sayın, Tarık Akan, Münir Özkul, Metin Akpınar, Zeki Alasya, Halit Akçatepe, Hulusi Kentmen ve Kemal Sunal'ın yer aldığı «Yalancı Yarim» adlı filmin konusu şöyle:

Pazarcılık yaparak hayatını kazanan Derviş'in kızı Alev, zengin ve yakışıklı bir genç olan Ferdi'yi sevmektedir. Filmin bundan sonraki kısmını özetlemeye devam etmekte ise bir yarar yok. Çünkü nasıl olsa ya diğer Yeşilçam filmlerinden ya da bir mizah dergisinden okumuşsunuzdur.

Yine biri sevip diğeri sevmeyecek, diğeri sevmeye başlayacak ama bu sefer öteki barışmaya yanaşmayacak. Vs... İşte yine bunlara benzer şeyleri izleyeceksiniz Salı gecesi televizyondaki yerli filmde.

---

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PAZARTESİ 3 NİSAN 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1729

A.A.'nın eski Genel Müdürü Atilla Onuk "mücadelesini" komando desteği ile yürütecek

ONUK, ÜLKÜ OCAKLARI GENEL KURULU'NDA KONUŞTU VE KOMANDOLARA «ÜLKÜDAŞLARIM» DİYE SESLENDİ

ANKARA, (İSTA)

Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğünden atılan Atilla Onuk Ülkü Ocakları Derneği'nin Genel Kurulunda yaptığı konuşmada komandolara «ülküdaşlarım» şeklinde hitabetmiştir. Onuk konuşmasında Ülkü Ocakları ile elbirliği içinde mücadele edeceğini söylemesi üzerine Genel Kurulun Divan Başkanı «Sen madem mücadele vereceksin biz de senin yanındayız» demiştir.

Genel Müdürlükten, Anadolu Ajansı yeni yönetimi tarafından atıldıktan sonra ilk olarak Ülkü Ocakları Genel Kuruluna katılıp bir konuşma yapan Onuk Türkiye'de kanunsuzluğa ve kitapsızlığa karşı Ülkü Ocakları'yla elbirliği ile hareket edilerek «düze» çıkılacağını ifade ederek şunları söylemiştir:

«Türkiyemiz her zamankinden daha kritik bir dönemdedir. Kanunsuzluğa ve kitapsızlığa karşı elbirliği yapılınca düze çıkılacaktır. Yapılanlar Anadolu Ajan...

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Başbakan devletleştirmelerde ileri gidilmesini sakıncalı buluyor

Ecevit'e göre CHP marksizmden esinlenmiyor

CHP Lideri marksizmden kaynaklanan "sosyal demokrasi„ yerine, "demokratik sol„ teriminin tercih gerekçesini açıkladı

ANKARA, (ANKA)

Almanya'nın Sesi Radyosunun verdiği demeçte CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit «Sosyal Demokrasi Marksizmden kaynaklandığı için, CHP bünyesindeki akıma Sosyal Demokrasi değil Demokratik Sol adını verdiklerini» söylemiştir. Ecevit demecinde CHP'nin demokratik sol anlayışının, Federal Almanya ve İskandinavya demokratik sol hareketleriyle benzerlikler gösterdiğini ancak koşulların farklı olduğunu kaydetmiştir.

Ecevit, Avrupa Ülkelerinde «sosyalizm», «sol» ve «demokrasi» kavramlarının farklı biçimlerde yorumlanmaya başlandığı, bu durumda CHP'nin yapısını Batı Avrupa ölçüleriyle nasıl tanımlayabileceği yolundaki soruyu cevaplandırırken, 1972'den itibaren, CHP'nin «demokratik sol bir parti» olarak yerini tanımladığını savunmuş, şöyle demiştir:

«— Bir kere bilindiği gibi sosyal demokrat hareket, temelde Marksist kökenlidir. CHP ise, hiçbir zaman Marksist kökenlerden kaynaklanmadığı için, gereksiz yere birtakım eleştirilere hedef olmaktan sakınmıştır. Ve kendi kaynağı, kökü olmayan bir akımdan sapmış olmakla eleştirilmek istenmemiştir. Bu nedenle kendine özgü bir deyim oluşturmuştur. Kendi yeni tavrını, yeni tutumunu bu deyimle tanımlamıştır: «Demokratik sol..»

ÜLKE KOŞULLARINI GÖZETMEK

Bugün dünyada her türlü rejimin uygulandığı ülkede, genellikle bu ülkeler ko...

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

DİKERDEM: BARIŞA GİDEN YOL SİLAHLANMA YARIŞINA SON VERMEKTEN GEÇİYOR

Türkiye Barış Derneğinin 1 nci Kuruluş Yıldönümü kutlanıyor Barış hareketinin uluslararası temsilcileri dün yapılan «Dünya Barışı ve Nötron Bombası» konulu konferansta, silahlanma yarışını ABD emperyalizminin körüklediğini vurguladılar. T. Barış Derneği tarafından düzenlenen ve Yunanistan'ın ünlü sanatçısı Maria Dimitriadis'in de katılacağı şenlik gecesi bu akşam yapılıyor.

HABER MERKEZİ

Türkiye Barış Derneğinin kuruluşunun 1'inci Yıldönümünü Kutlama Programı çerçevesinde düzenlenen «Dünya Barışı ve Nötron Bombası» konulu konferans, dün İstanbul Belediye Sarayı Konferans Salonu'nda ulusal ve uluslararası konuşmacılar ile çok sayıda konuğun katılımıyla gerçekleştirilmiş ve konuşmacılar Nötron Bombası ile diğer yığınsal kırım silahlarının yapımına karşı çıkarak, dünya barışının ancak silahlanmanın durdurulması ve

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Adıyaman'da 9 faşist gözaltına alındı

★ BATMAN'DA BİR ÖĞRETMEN BIÇAKLANDI

★ İSTANBUL'DA İKİ YERE PATLAYICI MADDE ATILDI

★ ESKİŞEHİR'DE BİR CHP TEMSİLCİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

★ KONYA DMMA ÖĞRENCİLERİ MEKANİK DERSİ VİZE SINAVINI BOYKOT ETTİ

HABER MERKEZİ

Yurdun çeşitli yerlerinde faşistlerin silahlı ve bombalı saldırıları dün de devam etmiş, Batman'da bir öğretmen bıçaklanmış, Adıyaman'da önceki gün faşistlerin giriştiği şiddet eylemleri nedeniyle 9 faşist gözaltına alınmıştır.

ADIYAMAN

★ Adıyaman'da önceki gün faşistlerin giriştiği şiddet eylemleri nedeniyle aralarında Adıyaman Milli Eğitim eski Müdürü Turgut Aslan ve MSP İl Genel Meclisi üyesi Hacı Yusuf Çelebi'nin de bulunduğu 9 kişinin gözaltına alınarak cezaevine konduğu bildirilmiştir.

Bilindiği gibi, Adıyaman

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Güvenlik için çağrılan bazı toplum polisleri komandolarla işbirliği yapıyor

MEHMET BEYAZIT LİSESİ'NDE TABANCA İLE YAKALANAN KOMANDOYA «İFADE» DİKTE ETTİRİLDİ

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul'da Kadıköy tarafında faşistlerin en önemli «üs»lerinden biri olarak bilinen Atatürk Eğitim Enstitüsü'nün birkaç yüz metre ilerisindeki Mehmet Beyazıt Lisesi'nde güvenliği sağlamak ve

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

MHP eğilimli ortaokul müdürü hakkında soruşturma açıldı

★ GÖLCÜK MERKEZ ORTAOKULU MÜDÜRÜ'NÜN BAZI ÖĞRENCİLERE SARKINTILIK YAPTIĞI İLERİ SÜRÜLÜYOR

POLİTİKA, (ÖZEL)

Çevrede MHP eğilimli olarak bilinen Gölcük Merkez Ortaokulu Müdürü Mevlüt Taşdemir hakkında bazı kız öğrencilere sarkıntılık ettiği iddiasıyla soruşturma açıldığı bildirilmiştir. Konuy ilişkin şikâyetlerin Gölcük Kaymakamlığına ulaşması üzerine, Milli Eğitim Müdür Muavini Recep Çakıcı ve Müfettişler Kurulu Başkanı Bahtiyar Yovuz olaya el koyarak, müdür hakkında soruşturmayı başlatmışlardır.

Edinilen bilgilere göre, olayla ilgili ilk şikâyet Gölcük Kaymakamlığına 1977 Nisan ayında yapılmış ve 5 Ocak'ta öğretmen Kâmuran Kacar, Sevim Akkın, 22 Mart'ta da öğretmen Şuküde Akılı, Yüksel Bayraktar, Seyfi

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

İstanbul Üniversitesi'ndeki önlemler hâlâ yetersiz

★ ÜNİVERSİTE YARIN AÇILIYOR

★ BEYAZIT MEYDANI'NDA DUVARLAR ÖRMENİN, GİRİŞE TURNİKE KOYMANIN, LOKANTAYI KAPATMANIN HİÇBİR ŞEY GETİRMEYECEĞİ BELİRTİLDİ

HABER MERKEZİ

16 Mart günü yedi öğrencinin hayatına mal olan faşist katliamdan sonra süresiz olarak kapatılan İstanbul Üniversitesi, Senato kararıyla yarın açılacaktır. Çeşitli gençlik örgütleri, Üniversitede alınan önlemlerin hâlâ yeterli olmadığını, saldırıların kaynağına inilmeden yeni 16 Mart'ların önlenmesinin olanaksız olduğunu bildirmişlerdir.

İstanbul Üniversitesinin yeniden öğrenime başlamasıyla ilgili olarak bir basın açıklaması yapan İlerici Gençler Derneği polisiye tedbirler alınmın. Beyazıt Meydanına duvarlar örmenin, girişe turnike yaptırmanın, lokantayı kapatmanın hiç bir şey getirmeyeceğini belirterek, geçmiş dönemde faşistlere açıkça yardımcı olan polis kadrosu hakkında soruşturma bile açılmamasını eleştirmiştir.

İlerici Gençler Derneği İstanbul Üniversite'sinde bir daha 16 Mart katliamının yaşanmaması için aşağıdaki önlemlerin alınmasını istemiştir:

«Öğrenim özgürlüğünün sağlanması, geçmiş facianın tekrarlanmaması isteniyorsa MHP ve Ülkü Ocaklarının Üniversitede'ki

(Devamı Say. 7. Sü. 4'de)

Gazeteciler Cemiyeti TRT Yönetim Kurulu seçimlerine katılmayacak

İSTANBUL, (İSTA)

Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu dün basına yazılı bir açıklama yaparak bugün Ankara'da toplanarak TRT Yönetim Kurulu aday adaylarının seçimi için yapılacak toplantıya katılmama kararı aldığını bildirmiştir.

Yapılan açıklamada, Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'nun TRT Kanununun 4. maddesinde görülen seçimlere ilişkin ilkelerin sağlıklı olmadığı, seçim sisteminin

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

TÜSİAD Başkanı; Hükümeti, üretimin azalması ve enflasyonla tehdit etti

HABERİ 4. SAYFADA

CUK

BİLMECE

Saatler ileri alındı diye, sevinelim mi, üzülelim mi?
Sevinelim.
Çünkü aybaşı bir saat önce gelecek.
Üzülelim.
Çünkü, ev sahibi kira istemeye de bir saat önce gelecek...

A.E

AP muhalefetinin yeni başkan adaylarından biri Şinasi Ertan

★ İZMİR SEMİNERİ'NDE BİR CHP-AP KOALİSYONU HAZIRLANDIĞI İLERİ SÜRÜLÜYOR

İZMİR, (THA)

Adalet Partisi'nde, Çeşme semineri ile güncellik kazanan iç çekişmeler sürerken, seminerin, İzmir'li büyük sanayicilerce, TÜSİAD Başkanvekili ve Ege Sanayi Odası Meclis Başkanı Şinasi Ertan'ı AP büyük kongresinde, Genel Başkan Süleyman Demirel'e karşı, adaylığa hazırlamak amacıyla düzenlendiği savunulmaktadır.

AP İzmir örgütünde kavgalara, istifalara ve fesihlere yol açan «parti çalışmalarında yenilikler» seminerinin, parasal olanakları'nın Yaşar Holding tarafından karşılandığını öne süren Genel Merkez yanlıları, Seminerin İzmir dışında bir otelde düzenlenmesindeki amacın, partiye dinamizm kazandırmaktan öte, büyük kongreye aday hazırlamak amacı taşıdığını iddia etmektedirler.

YIRCALI'DAN SONRA ERTAN

Genel Merkeze karşı bir grubun, Çeşme semineri öncesinde Balıkesir Milletvekili Sıtkı Yırcalı'yı Demirel'e karşı aday gösteren melerinin hemen akabinde «parti çalışmalarında yenilikler» adı ile bir seminer düzenlenmesinin bir başka muhalefet grubunun, yerel seçimlerde AP İzmir Belediye Başkan adayı olan Şinasi Ertanı Yırcalı ve Demirel'e karşı üçüncü bir Genel Başkan adayı olarak lanse etmeye yönelik olduğunu belirten, il örgüt çevreleri, «AP önümüzdeki günlerde büyük gelişmelere gebe» demektedirler.

AP il yöneticileri ve Genel Başkan adaylığından söz edilen Şinasi Ertan, konuya ilişkin açıklama yapmaktan kaçınırken, örgüt için de bazı kişiler ve delege Ertan'ı şimdiden Demirel'e almaşık olarak görmektedirler.

İl örgüt çevreleri, özellikle büyük sermayenin öteden beri AP-CHP koalisyonu istemesinin en

(Devamı Say. 7, Sü. 6'da)

Vapur zamlarını protesto için 3 bin imza toplandı

Adalar sakinleri, topladıkları 3000'i aşkın imzayı gösteriyor...

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul'da, şehir hatları vapur ücretlerine yapılan son astronomik zamların geri alınmasını isteyen Adalar sakinleri, topladıkları 3000'i aşkın imza ile Ulaştırma Bakanlığına ve Denizcilik Bankası Genel Müdürlüğüne başvurma kararı almışlardır.

Adalar sakinleri, asgari ücretin net 2300 lira olduğu bu dönemde, 1. mevki için yüzde 300, 2. mevki için yüzde 600 olarak saptanan zamların, aylık ücretlerinin üçte birini alıp götüreceğini belirtmişlerdir.

Adalar sakinleri, kitle ulaşım aracı olan vapurların son zamlar üzerine, lüks ulaşım araçları arasına girdiğini söylemişlerdir.

PROTESTOLAR

Öte yandan, Adalar Gençlik ve Kültür Derneği, bir bildiri yayınlayarak, vapur ücretlerine yapılan son zamları protesto etmiş ve tüm Adalar halkını, bu haksızlığın giderilmesi için imza kampanyasına çağırmıştır.

Bildiride özetle şöyle denilmiştir: «Biz. Adalar Gençlik ve Kültür Derneği olarak, yapılan bu haksız ve ölçüsüz zamların karşısında, her za-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Maaş gösterge tablolarında asgari ücretin esas alınması istendi

ANKARA, (İSTA)

TÜM-PERSON KON Genel Sekreteri Vecihi Birler kamu görevlilerinin aylık gösterge tablolarında belirli rakamlar kullanılması yerine asgari ücretin esas alınması gerektiğini söylemiştir. Birler Tüm Kamu Personeli Der

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

"Faşizme ihtar eylemi„ni destekleyen OLEYİS Marmara Temsilciler Meclisi: İşçi sınıfımız 1 Mayıs Alanını dolduracak

İSTANBUL, (İSTA)

OLEYİS Marmara Bölgesi Genel Temsilciler Meclisi, 31 Mart 1978 günü İstanbul'da bir toplantı yapmış ve toplantı sonucu yayınladığı bildiride, «Faşizme ihtar» eyleminin desteklendiğini açıklamış ve «işçi sınıfımız 1 Mayıs Alanını dolduracak» demiştir.

OLEYİS Marmara Bölgesi Genel Temsilciler Meclisi toplantısından sonra yayınlanan bildiride, toplantıda önemli sorunların ele alındığı ve faşizme ihtar eyleminin oybirliği ile kabul edildiği belirtilmiş ve bu konuda özetle şöyle denilmiştir: «Temsilciler Meclisimiz, artan faşist saldırı ve kanlı teröre karşı, ülkemizin tek devrimci, sınıf ve kitle sendikal örgütü olan

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Tüketiciyi koruma

Nedim TARHAN

Adana CHP Milletvekili ve KÖY-KOOP Genel Başkan Yrd.

CHP'nin parti programında haksız kazancın önleneceği, aracı kârının ortadan kaldırılacağı böylece üreticinin de tüketicinin de korunacağı belirtilmektedir.

Ülke nüfusunun çoğunluğunu oluşturan dar ve sabit gelirli halk CHP Hükümetinin pahalılıkla mücadele etmesini beklemektedir.

Pahalılıkla mücadele edebilmek için pahalılığın oluşumunu sağlıyan engelleri saptamakta yarar vardır.

PAHALILIĞIN NEDENLERİ

Pahalılığın nedenlerini birkaç bölümde belirleme olanağı vardır:

1) Geri kalmış olan Türkiye'nin ekonomisi dışa bağımlıdır. Sanayileşme ve genel anlamda üretim süreci ithale dayalıdır. İthal edilen üretim araçları pahalıya mal edildiğinden üretilen unsurlar ilk aşamadan itibaren pahalıya malolmaktadır.

2) Üretilen emtea çok sayıda aracıdan geçerek tüketiciye ulaşmaktadır. Üretici ile tüketici arasındaki aracının sayısal yönden çokluğunun yanı sıra aracıların fazla kâr yapma saiki içerisinde olmaları aşırı fiyat artışlarına neden olmaktadır.

3) Aşırı reklâm, lüks ambalajlama, çağdaş olmayan nakliye vb. gibi maliyeti artırma unsurları; bazı kişilere haksız kazanç sağlama olanağı yaratırken, geniş halk katmanlarını daha çok para ile gereksinmelerini karşılamak zorunda bırakmaktadır.

4) Üretim araçları belirli kişilerin elinde olduğundan aranım-sürüm sürecinde dengesizlik doğmaktadır. Çok-uluslu sermayenin yurt içindeki uzantısı olan tekelci sermaye üretim araçlarının büyük bir kesimine sahip olduğundan istediği malı istediği fiyattan satma olanağını bulabilmektedir. Bilinçli şekilde yaratılan suni darlıklar karaborsaya neden olmaktadır. Bu konuda alınan basit önlemler ise «alan memnun satan memnun» ilkesinden hareketle beklenen yararı sağlıyamamaktadır.

ARACI DÜZENİ DEMOKRASİYE DE ZARAR VERMEKTEDİR

Geri kalmış bir ülke olan Türkiye'de sanayileşme sürecinin tamamlanmamış olması işsizlik ve gizli işsizlik sorununu yaratmaktadır.

Üretim araçlarının belirli ellerde toplanmasına karşın işgücü aranım-sürüm dengesizliği emekçi halkında sömürülmesine neden olmaktadır.

İçinde bulunduğumuz bozuk ekonomik sistemin bir gereği olarak halkımız bir yandan emeğinin karşılığını alamadığı için düşük gelir sahibi olmakta, öte yandan da gereksinmelerini pahalıya elde etmek zorunda kalmaktadır.

Geniş halk katmanlarının giderek daha da yoksullaşmasına neden olan bu bozuk düzen halkımızı ekonomik ve giderek siyasal yönden güçsüz kılmaktadır. İşte bu süreç sonucu demokrasi mekanizması halkçı doğrultuda işlerlik kazanamamakta ve halkımız bir ölçünün ötesinde ülke yönetiminde söz sahibi olmamaktadır.

ARTAN FİYAT MI, PAHALILAŞAN HAYAT MI?

Çoğu kez fiyat artışları ile hayat pahalılığı kavramları kargaşa doğurmaktadır. Fiyat artışları belirli nedenlerle olabilir ve normal karşılanabilir. Ancak fiyatlar artarken dar ve sabit gelirli emekçi işçinin, üretici köylünün, kamu görevlilerinin ve küçük esnafın gelirini artırıcı önlemlerin alınmamış olmasını normal karşılamak olası değildir.

MC, halktan yana olmayan sosyo-ekonomi politikasının bir gereği olarak fiyatların süratle artmasına karşın halkın gelirini sabit tutmaya çalışmıştır. Bu uygulama sonucu halkın satın alma gücü gerileme kaydetmiş ve artan fiyatlar nedeniyle yoksul halkın daha da yoksullaşmasına neden olmuştur. 1. ve 2. MC döneminde geniş halk yığınlarının yoksullaşmasına karşılık mutlu bir azınlık daha da varsıl olmuştur.

Bu açıklamadan sonra halkın satınalma gücünün gerilemeyip, gelişme ve ilerleme göstermesi gerektiği savını ileri sürebiliriz. Halkın satın alma gücünü artırmayan her önlem gelir dağılımındaki ve sosyo-ekonomik, siyasal güçler arasındaki dengeyi bozacaktır.

NE YAPMALI?

Bu savdan ve üretici ile tüketiciyi soyutlama olanağı bulunmayacağı gerçeğinden hareketle CHP'yi iki aşamalı bir görev beklemektedir.

Birincisi; üretim aşamasında yeni bir düzenleme ile üretimde maliyetin düşürülmesidir. Bu amaçla özendirici ve yönlendirici önlemlerle üretim plânlaması yapılmalıdır.

Bir diğeri ise; aracı kârını ortadan kaldırarak üreticiden tüketiciye hizmet anlayışı ile yeni bir pazarlama organizasyonu kurulmalıdır.

Her iki aşamada da başarıya kavuşabilmenin temel koşulu üretici ile tüketicinin demokratik halk kooperatiflerinde örgütlenmesi ile olanak bulacaktır. İşte bu nedenle sömürü düzeninden yana olan egemen çevreler ve onların siyasal örgütleri demokratik halk kooperatifçiliği hareketini engelleme ve yozlaştırma yöntemine başvurmaktadırlar.

Tüketiciyi korumayı hedef alan CHP'nin bir yandan üreticileri örgütleyip üretim araçlarını ve tesislerini disipline edip kaynak israfını önlerken, tüketicilerin de örgütlenmesini özendirici önlemler alması gerekmektedir.

Üretici ve tüketicinin kooperatif örgütlerde birleşmesini sağlıyabilmek ergesiyle kısa ve uzun vadeli önlemlerin alınması gerekmektedir. Uzun vadeli önlemlerin temelini yasal düzenlemeler oluşturmaktadır.

Uzun vadeli yasal düzenlemeler yapılırken kısa vadeli önlemler alınmalıdır.

BU AMAÇLA ÖNCELİKLE;

1) KÖY-KOOP, Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri, Et Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, TMO vb. gibi kamu ve iktisadi devlet teşekküllerinin ürettiği Gıda ve Temel Tüketim Maddeleri miktar, süre, kalite ve fiyat açısından saptanmalıdır.

2) Olanak ve gereksinmelerin saptanması yapılırken tüketiciye hizmet sunumda bulunacak olan KÖY-KOOP, GİMA, Tüketim Kooperatifleri, Belediyeler Tarım Satış ve Tarım Kredi Kooperatifleriyle birliklerinin örgütlenme boyutunu saptamak gereklidir. Böylece saptanacak tedarik, temin ve sürüm olanaklarının ışığı altında pazarlama projesi hazırlanmalıdır.

İlk aşamada pilot bölgeler saptanarak pilot bölge yöntemi uygulanmalıdır.

Kooperatifler (KÖY-KOOP, Tarım Satış ve Tarım Kredi Kooperatifleri ile Birlikleri), diğer kamu ve iktisadi devlet teşekkülleri mevcut bulunan Gıda ve diğer Tüketim Maddelerini; pilot bölgelerde KÖY-KOOP, GİMA ve Belediyelerin ortaklaşa veya bireysel olarak oluşturacakları pazarlama merkezlerine aracısız olarak uygun fiyat ve vade ile vermelidir.

Sendikalar ve kooperatiflerle yoğun ilişki kurulmalı böylece üretici-tüketici bütünleşmesi sağlanmalıdır.

Oluşturulacak organizasyon için gerek duyulacak finansman ise T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankasının kredi olanağından sağlanmalıdır.

SONUÇ

Üreticiden tüketiciye hizmet götürme anlayışı ve hayat pahalılığını önleme amacı ile oluşturulacak yeni bir pazarlama organizasyonu ile aracı kârı ortadan kalkarken hem üretici, hem de tüketici korunmuş olacaktır. Böylece ekonomik yönden korunduğu için güçlenecek olan halk, tasarruf olanağı artacağı için yaygın ve dengeli sanayileşme hareketine boyut kazandıracaktır.

Halkımız böylece siyasal yönden de güç kazanarak ülke yönetiminde etkin olma olanağını bulacaktır. Bu süreç sonucu demokrasi mekanizması da halkçı doğrultuda işlerlik kazanacaktır.

Politika'DAN MEKTUP

Okuyucuyla bütünleşmek...

Faşist tehlikenin, yeni hükümetin işbaşına gelmesiyle tehlike olmaktan çıkmadığı bütün ilericilerin, devrimcilerin, yurtseverlerin ortak kanısını oluşturuyor. Faşizm, sarılı kırmızılı, cins cins değildir. Tektir. Büyük sermayenin, emperyalizmle ortaklık eden holdinglerin, kanlı diktasıdır. Gazeteniz **Politika**, yeni hükümeti devirmeyi gün demine almış faşizm güçlerinin silahlı bombalı eylemlerinin iç savaş tehditlerinin ve kışkırtmalarının yükseldiği günümüz koşullarında, böylesi bir tehlikeye karşı ülkemize ve insanlarımıza karşı olan görevini eksiksiz yerine getirmenin çabası içinde. «Politika» bir yandan haberlerin seçimi ve yorumlarıyla faşizm tehlikesini sergilerken, gereğinde Hükümetin yanlış politikasını eleştirmeyi, böylesi bir görevin yerine getirilmesinin vazgeçilmez koşulu sayıyor.

Bütün ilerici - demokrat insanların, sömürüsüz, savaşsız ve baskısız bir yaşam özlemi içinde olan milyonların günlük gazetesi olmayı hedefleyen «Politika»nın, eksiği - gediği yok değildir elbet. Ama defalarca belirttiğimiz gibi, bu eksikler giderilemez de değildir. Okurlarımızın eleştiri ve önerileriyle, uyarılarıyla, çok yönlü katkı ve çabalarıyla, gazete çalışanlarının ardı arkası kesilmez uğraşlarıyla bütün bu eksiklikler bir süre içinde giderilecektir.

Örneğin, gazeteniz, ofset baskı tekniğini terketmiş, tipo baskı tekniğiyle yayınlanmaya başlamıştır. Ama bu «geçiş» dönemi, halen sürmektedir. Yayınlanan fotoğraflar net değildir, bazı başlık harfleri ezik ve silik çıkmaktadır, dizgi hataları henüz tamamen giderilememiştir.

Ne ki, söz konusu eksiklikler, çok kısa bir süre içinde çözüme kavuşacak nitelikte. Böylelikle gazetenizin eli - yüzü daha da düzelecektir. Bir okurumuzun söylediği gibi fiziki çekiciliği daha da artacaktır. Ancak renkli fotoğraf kullanamamız, yeni baskı tekniği nedeniyle artık olanak dışıdır.

Bir başka nokta: haber'dir. Haberin bolluğudur. «Politika» bunun da üstesinden gelmenin yolunu - yöntemini saptamıştır. Ancak unutmamak gerekir ki, gazeteniz 8 sayfadır ve yüzlerce haber içinden ancak bir bölümünü kullanmak zorunda kalmakta, dolayısıyla mevcut haberler içinden bir «tercih» yapmaktadır. Sayfa adedinin yükseltileceği zamana kadar, bol ve sağlıklı haber konusunda duyulan sıkıntının devam edeceğini gözeimak gerek.

Bu arada yeni bir girişimimizi de duyurmak istiyoruz. Biliniyor yurtdışında çalışan yüzbinlerce Türkiyeli işçi var. Bu yurttaşlarımızın büyük çoğunluğu Federal Almanya'da yaşıyor.

Politika'nın yurtdışı abonelerinin büyük çoğunluğunu da bu yurttaşlar oluşturuyor. Ancak uçak postası ile dahi yollansa abonelerimiz Politika'yı iki gün sonra alabiliyorlar. Üstelik posta giderlerindeki olağanüstü artış pekçok okuyucunun istediği halde abone olmasını önlüyor.

Bütün bu sakıncaları da gözönüne alan Politika, önümüzdeki haftalarda Federal Almanya'da da basılacak. Bu konuda hazırlıklara başlandı ve halen yürümekte. Böylece özellikle Federal Almanya'daki yüzbinlerce işçinin somut bir ihtiyacını gidermekte Politika'nın katkılı olacağı kuşkusuz.

İnanıyoruz ki yurtiçindeki okuyuculardan gördüğümüz onurlandırıcı desteği aynı şekilde yurtdışındaki Politika okuyucularından da göreceğiz. Yalnız gazete aldıkları için değil. Önerileriyle, uyarılarıyla, Politika için yazıp çizdikleri ile...

Bu sohbetlerde defalarca belirtildi. Bıkıp usanmadan bir kere daha tekrarlayacağız: Politika, okuyucuları ile bütünleşmekte benzersiz bir gazetedir. O kadar ki Türkiye'nin dört bir bucağındaki Politika okuyucuları, Politika muhabirlerinden, satış görevlilerinden ayırdetmek mümkün değil. Politika okuyucuları yalnız okuyucu değil, gazetenin yazarı, dağıtım görevlisi, sorumlusu, sahibi yazarı, çizeridir de ...

Bu altı çizilmesi gereken bir olumluluktur.. «Daha da, daha da yaygın bir Politika» savaşımımızda tek desteğimiz işte bu gazete -okuyucu bütünleşmesidir.

Bu haftaki sohbetimizi tamamlarken size bir yazarımızdan da söz etmek istiyoruz: Ender Kâmil Boyacı.

Gebze gibi küçücük bir kasabada yıllar boyu avukatlık yapan, ama avukatlığın yanısıra o bölgedeki her ilerici, devrimci harekette etkin görevler üstlenen Ender Kâmil Boyacı arkadaşımız, Politika gazetesinin hem okuyucusu - hem yazarı olan yüzlerce ve yüzlerce kişiden biridir. Ama Ender Kâmil Boyacı arkadaşımızın olağan üstü üretkenliğinin özel olarak belirtilmesi gerek.

Beşinci sayfamızda haftalardır süren «Türk Nazileri» adlı enfes belgesel araştırmanın yazarı olan Ender Kâmil Boyacı, geçtiğimiz hafta «Çat» kapı çıkageldi ve alçak gönüllü bir tavırla koca bir tomar kâğıtla dolu bir dosya uzattı. Dosyanın üstünde «Türk Nazileri. 1965 - 1973» yazıyordu. Boyacı, değerli araştırmasının üçüncü bölümünü de tamamlamış ve gazetesi Politika'ya sunmuştu.

Önümüzdeki günlerde yayınına başlayacağımız bu araştırmayı duyururken tüm okuyucularımızın önünde ve tüm okuyucularımız adına Ender Kâmil Boyacı'ya teşekkür etmek istiyoruz.

Haftaya yeni bir sohbette buluşmak dileğiyle...

29-30 Nisan'da yeni bir katliam mı?..

sağcı basından seçmeler

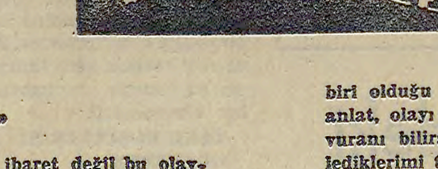

Başlığı görünce «bu da nereden çıktı?» demeyin. Faşizmin nabız yoklamalarının apaçık ortaya çıktığı ülkemizde, kitle katliamlarının, provokasyonların, bombalamaların, cinayetlerin devam edeceği, bazen «erbabının ağzından, kaleminden» gözler önüne seriliveriyor. Faşizmi tezgahlayanların kiralık kalemleri, bazen komünistlere «kara çalayım» derken, efendilerinin planlarını sergiliyorlar. Bu haftaki «Sağcı Basından Seçmeler» köşemizde bunun çok somut bir örneğini veriyoruz...

AP'nin artık alışıldığı üzre, «yarı resmi yayın organı» bile diyemiyeceğimiz kadar, açık taraftarlığını yapan Son Havadis'in köşe yazarlarından Tekin Erer, bu hafta içinde Ankara'ya gittiğini ve Demirel'le uzun bir «özel» sohbette bulunduğunu yazıyor.

«Sohbetleri daim olsun», buna bir diyeceğimiz yok, ancak Erer'in bu sohbetten elde ettiği izlenim sonucu yazdığı eğer kâhinlik değilse, faşist katliamların tezgahlayıcıları konusunda bir ipucu vermeye çok olanaklı. Erer, 29-30 Nisan günleri «Komünistler katliama girişecek» derken, bu sözleri kendisine efendisinin mi fısıldadığını söyleyemiyor.

27 Mart tarihli Son Havadis'te Tekin Erer şöyle yazıyor:

«Şimdi bir rivayet dolaşıyor. 29 Nisan veya 30 Nisan'da komünistler yine toplu bir saldırı ile beş on gencin daha canına kıyacaklar ve daha sonra da 1 Mayıs ve müteakiben iki gün Faşizmi tel'in için protesto ve işi bırakma, grev gösterileri yapacaklardır. Bu rivayet gerçekleşirse ne olacaktır? Bu gensoru önergesi görüşülürken komünist ve anarşistlerin yalnız yaptıkları değil, ilerisi için planladıkları muhtemel hareketler de dile getirilmeli, tedbirlerin ne olacağı sorulmalıdır.»

KİM PARMAKLIYOR...

«Bir Gizli Parmak» başlığı altında, geçen yılda bir yazı yazdığını söyleyen Rauf Tamer'in 28 Mart'ta yazdıklarını okuyan mutlaka anarşiyi kimin çıkardığını bildiğini zannediyor.

İkide bir «Bir Gizli Parmak» hikayesi yazan bu «ülkücü» kalem efendisinin biidiklerini söyleyemediği yazısında şu satırlar yeralıyor:

«Bir gizli parmak var.»
Mutlaka var.
Sağ-sol çatışmasından ibaret değil bu olaylar.
AP-CHP rekabeti de değil.
Devrimci-ülkücü kavgası hiç değil.
Kalabalığa ateş açabilecek, insan selinin ortasına bomba atabilecek bir solcu, ya da bir sağcı öğrencinin mevcudiyetini almıyor kafamız.. En safiyane bir yürüyüş sırasındaki 5 ölü 40 yaralıyı da izah edemiyor mantığımız.
«Arka plandakiler kim?»
Ankara, hâlâ uykudadır.
Oysa Türk devleti parçalanmak isteniyor.
Bunun işaretleri de bal gibi gözüküyor.
Hiç mi sezen yok bu tehlikeyi.
Elbette var.»

ŞECAAT ARZEDERKEN SİRKATİN SÖYLER KIPTİ..

Faşizmin yedekte tuttuğu Millet Gazetesi'nde Ziya Türkoğlu isimli kimse aklı sıra röportaj yapmış, masum «ülkücü» tosuncuklarla. Konu da ne biliyor musunuz? İşkenceler...

«Ülkücü tosuncuklar» işkenceleri Ziya Türkoğlu'nun kaleminden anlatırken, okuyucuyu güldürecek derecede yalana başvuruyorlar. Örneğin, bir tosuncuk, işkence sırasında bayıldığını, iki kova su dökerek kendisini ayılttıklarını söylüyor. Pes doğrusu, adamlar baygınken dahi sayı saymasını unutmuyorlar. Yazı bu tür komikliklerle bir haftadır sürüp gidiyor.

Bu tür komiklikler doğal. Onları geçelim. Millet Gazetesi için «yedek» deyimini kullanmıştık. Bu yazıda bu apaçık ortaya çıkıyor. Millet'in Röportajcısı, savcı Doğan Öz, başkentin orta yerinde kurşunlanıp öldürüldüğü ve katili arandığı bir sırada, hâlâ tosuncukların ağzından Öz'e saldırıyor. Öz'ün «ülkücü»lere işkenceler yaptığını, küfürler ettiğini yazıyor.

Cumhuriyet Savcısı öldürülmüş, katil aranıyor. Düşmanları kim —belli ama— yine de araştırılıyor. Sen kalk tam bu sırada «Doğan Öz, Ülkücülere işkence yapmıştır» de. Eee, sonra adama sormazlar mı, «Bu kadar işkenceden sonra intikam almak istemiş olabilirsin» diye..

Ziya Efendi, «iddialı» röportajlar yazıp, takıma girmeye çalışıyor, ancak bu amatörlükle, epey yedekte kalacağa benzer.

31 Mart tarihli Millet'in «bu ilginç» röportajından bazı alıntılarda şu ifadeler yeralıyor:

«Ertesi günü beni Savcı Doğan Öz'ün karşısına çıkardılar. İşi varmış, sonra ifademi alacağını söyledi. Bir iki saat sonra da yanında genç biri olduğu halde yanıma geldi. «Bana herşeyi anlat, olayı biliyorsun. Sen vurmamış olsan bile vuranı bilirsin» dedi. Daha önce komisere söylediklerimi tekrarladım ve hiçbir şey bilmediğimi söyledim. Bana «Korkuyorsun değil mi, söylersen seni de öldürürler» diye karşılık verdi.

Söylediğine bir anlam veremedim, kimden ve niçin korkacaktım. Yanımdaki çocuğu gösterip, benim aleyhimde şahitlik edeceğini söyledi. İtiraz ettim ve zapta geçirmesini istedim. Güldü ve götürülmem için emir verdi, çıkarken «Seninle tekrar görüşeceğiz» diye beni tehdit etti.»

«İki günün sonunda tekrar Doğan Öz'ün karşısına çıkarıldım. Savcı bu defa bana «Amerikan çocuğu, o......... çocuğu, hepinizi deliğe tıkacağız, bakalım o zaman ülkücülük neymiş görün» diye hakaret ve tehdit etti.»

SENDE VAR YA!

«Maneviyatçılık», «Üç Hilalcilik», «Kafatasçılık» arasında epey mekik dokuyan, Necip Fazıl MHP'ye kapılandıktan sonra, «Ülkücü hareketi« met-hü sena etmekten başka bir şey yazmaz oldu. «Sağın üstadı» 26 Mart günü Hergün'de yeralan makalesine «Ülkücüler Olmasaydı» başlığını vermiş. Necip Fazıl'a bu konuda hak vermemek mümkün değil. Öyle ya Necip Fazıl nafakayı nereden doğrulturdu sonra..

Ancak, Necip Fazıl'ın «teşhisleri» sadece bununla bitmiyor ve «gözü en kuvvetli insan» iddiasıyla şunları yazıyor:

1960 gece baskınının, için için kaynayıp 10 küsür yıl evvel patlak verici neticesi olarak baş kaldıran ve tepesine derhal bir devlet ve hükümet şahmerdanının inmediğini gören ve boyuna azan komünizma, hattâ Demokrat Parti devrinin sonlarında başlattığı hareketi, şu bu kanallerden geçirerek bugün Türk'e karşı umumî bir katliâm haline getirmiş ve eğer Türk devlet ve milleti hâlâ ayakta durabiliyorsa bu da Ülkücülere ait bir şeref olarak tecelli etmiştir. Riyazi hakikat budur; fakat kimde göz var ki, görebilsin!..

PROF'UN DEDİĞİ HERKESİN DEDİĞİNE BENZEMEZ..

«Devlete, mülkiyete, dine ve hatta aileye karşı olan anarşizm ile komünizm arasında birçok ortak nokta mevcuttur» buyuruyor, Prof. Dr. İsmet Giritli, 28 Mart günü Tercüman'da yazdığı yazıda. İsmet Giritli, koskoca Prof, diğer kalem erbabı gibi, «Ecevit şunu dedi», «DİSK ve yandaşları terör estirdi» türünden «ufak» laflar etmez. Giritli «ilmi» makaleler yazar. Anarşizm ile Komünizm arasındaki farkları anlatmaya çalışır. Tabii sonunda getirir «ikisi de aynı şey» der çıkar işin içinden. Bunu niçin yazar? Kitleler artık Anarşizm ile Komünizm arasındaki farkı iyice görmeye başladı da onun için.

Giritli Hoca, —görevi gereği olsa gerek— burjuvazi için çok tehlikeli görülen bu gelişmeyi çarpıtmaya çabaladığı «ilmi makalesinde» şunları söylüyor:

«Devlete, mülkiyete, dine ve hattâ aileye karşı olan anarşizm ile komünizm arasında birçok ortak noktalar vardır. Anarşistin devleti yıkmak amacı, komünistin ilk hedefi olan kapitalist devleti yıkmak fikrine çok uygun düşmektedir.

Öyle ise bir toplumu önce anarşinin uçurumuna itmek, daha sonra da iyi örgütlenmiş bir komünist azınlıkla iktidarı ele geçirmek çabası karşımıza bir strateji olarak çıkmaktadır.»

CHP'LİLERİ TEHDİT...

Ahmet Kabaklı, «Uyanınız» başlığı altında 29 Mart günü nedense çelişkili bir yazı yazmış. Kabaklı Hoca, önce CHP'nin parti diktası kurmak için «kanun, nizam tanımadığını» söylüyor, ardından da «bu hükümet parti diktası dahi kuramıyacaktır» diyor. Buralarını «bir bildiği vardır» diyerek geçelim ve CHP'li Milletvekili ve CHP'li vatandaşları «ikaz» dümeniyle nasıl «tehdit» ettiğini okuyalım:

Milyonlarcası vatansever, dindar, milliyetçi, devlete bağlı Halk Partili vatandaşlar... Halk Partili milletvekilleri, bu feryadımı duyunuz, inanınız... Kimsenin politika yapacak hali yok bugün. Gafletin sonu felâkettir. Hükûmetinizi uyartınız! Yarın gelecek rejim size ne hürriyet, ne mal, ne geçim, ne de çocuklarınıza kölelik dışında bir istikbal bırakacaktır.»

HAREKETE HAKARET...

Ergun Göze, 28 Mart günü Ecevit'in, «Ülkücü denen hareketin altında başıbozuk proletarya gerçeği yatar» sözüne takılmış. Sadece takılsa bir şey değil, tosuncuklar namına da «ızdırapla» inlemiş. Göze, «harekete hakaret» olmaz demeye getirdiği yazısında şunları söylüyor:

Ecevit'in «Ülkücü denen hareketin altında başıbozuk proletarya gerçeği yatar» sözünü ıstırapla dinledim. Bir defa sizin namınıza ıstırapla, zira TC Başbakanı «ülkücü denen», «başıbozuk» ifadeleriyle bu harekete «hakaret» gözüyle baktığını gösteriyordu. Sonra hakikat ve ilmi seviye namına ıstırapla, zira «proletarya» diyerek herşeyi 1848 kafasıyla Marksist açıdan çözümlemeye kalktığını ve bunu da çağdaşlık sandığını ortaya koyuyordu.»

Adıyaman'da 9 faşist

(Baştarafı 1. Sayfada)

Hıfzıssıhha Kurulu, Erzurumlu 200 kadar komandonun barındırıldığı Lise pansiyonunu, sağlık koşullarının kötülüğü nedeniyle kapatma kararı almış, bu karar ise faşistlerin tepkisine neden olmuştu. Önceki gün Belediye binasına kadar bir yürüyüş yapan faşistler birçok binayı tahrip etmişler, Halk Bankası'nın ise camlarını kırmışlardı. «Katil İktidar», «Katil Ecevit» diye bağıran grup içinde bazı MSP'lilerin de bulunması dikkati çekmiştir.

Yürüyüş sırasında kayıtsız davranan polisin, yürüyüşe katılanlarda yaptığı bir arama da bazı şahısların üstünden tabanca çıkması, 9 kişinin tutuklanmasına neden olmuştur. MSP İl Genel Meclisi üyesi Hacı Yusuf Çelebi'nin üzerinden 7.65'lik, Mehmet Öztürk adlı kişinin üstünden ise Umman marka bir tabanca çıkmıştır.

Adıyaman'da bulunan ilerici-demokratik kuruluş ve kişilerin tepkisine neden olan yürüyüş ile ilgili olarak gözaltına alınan 9 kişinin kimlikleri şöyledir: Turgut Aslan (Adıyaman Milli Eğitim eski Müdürü), İsmet Yaşar (İstatistik Müdürü), Remzi Aslangöz (Eğitim Enstitüsü öğrencisi), Hacı Yusuf Çelebi (MSP İl Genel Meclis üyesi) ve Refik Seçilmiş, Mehmet Öztürk, Bedir Kuştepe, İlhan Güneş, Seyfettin Karatoprak.

BATMAN

★ Batman Endüstri Meslek Lisesi Motor Atölyesi Öğretmeni İbrahim Yalçın Tekel Caddesindeki evine giderken henüz kimliği saptanamayan 3 kişinin saldırısına uğrayarak bıçakla ağır yaralanmıştır.

ANKARA

★ Şentepe Pamuklar Mahallesinde 884/1 numarada oturan ve Paket Postanesinde çalışmakta olan Nail Özkaya'nın evinde yapılan arama da üç dinamit lokumu, bir kilo siyah barut, üç metre fitil ve 2 kapsül ele geçirilmiştir.

★ Öte yandan Alaaddin Onar adındaki bir vatandaş, önceki akşam saat 20.30 sıralarında, Karşıyaka Yeşilevler semtindeki evinin bahçesindeki inşaatı gezerken silahlı saldırıya uğramıştır.

★ Dün saat 5.25'de havaya tabanca ile ateş açan iki kişinin evinde yapılan aramada bir de tüfek bulunmuştur.

İSTANBUL

★ Bostancı Şemsettin Günaltay Caddesinde bulunan Lassa Bayii'ne önceki gece saat 24.00 sıralarında kimliği meçhul kişilerce patlayıcı madde atılmıştır.

★ Ayrıca Göztepe Kayışdağı Caddesindeki bir kahvehaneye de patlayıcı madde atılmıştır. Patlama sonucu, kahvehanede ve çevre binalarda hasar meydana gelmiştir.

★ Öte yandan NATO Hava Üssü'nde görevli olduğu bildirilen ABD uyruklu Assubay Charles Le Roach'un Şenesenevler Dr. Kemal Akgüder Caddesinde bulunan evinin önündeki otomobili dün saat 03.00 sıralarında kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından yakılmak istenmiştir.

★ Kısa adı TEK-BAD olan Teknik Bilimler Araştırma Derneği, Vatan Mühendislik'teki son olaylar ve 15 ilerici devrimci öğrencinin bir ay okuldan uzaklaştırılmaları üzerine basına yazılı bir açıklama yaparak, saldırıların faili Ülkü Ocaklı ve MHP'lilerin cezalandırılmasını istemiştir.

★ İstanbul'daki Bahçeköy Orman Fakültesi Yurdu, öğrenim güvenliği olmadığı gerekçesi ile kapatılmıştır. Kapatılma kararından önce güvenlik kuvvetlerince yurtta yapılan aramada 6 bıçak bir dinamit ve bol miktarda saniyeli dinamit fitili ele geçirilmiştir.

İlgililer «Ülkücü» diye adlandırılan gençlerin barındığı yurdun kapatılmasıyla çevre halkının geniş ölçüde can güvenliğine kavuştuğunu söylemişlerdir.

KONYA

★ Konya'daki Kız Öğretmen Lisesi öğrencileri yemeklerin uzun bir süreden beri kalitesiz çıktığını ileri sürerek boykot yapmışlardır.

İlgilileri uyarmak amacıyla bir öğünlük boykot kararı uygulayan öğrenciler yemekler düzeltilmediği takdirde direnişlerini genişleteceklerini bildirmişlerdir.

★ Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi İnşaat Bölümü ikinci sınıf öğrencileri Mekanik dersi vize sınavını boykot etmiş ve öğrenciler toptan sınava girmemişlerdir.

Öğretim üyesinin tutumunu eleştirmek amacıyla öğrenciler dönem başından beri Mekanik derslerini de boykot etmişler ve derslere hiç girmemişlerdi.

Öğrenciler, öğretim üyesinin değiştirilmesini önermek tedirler.

DÜZELTME

Dünkü gazetemizde Hacettepe Üniversitesi'nin 17 Nisan'a kadar kapatıldığı yolunda bir haber yeralmıştır. Kapatılan Üniversite değil, hazırlık okuludur. Düzeltir, özür dileriz.

Güvenlik için çağrılan

(Baştarafı 1. Sayfada)

saldırıları önlemek amacıyla görevlendirilen toplum polisi birliklerinin faşist komandolarla fiili işbirliği içine girdikleri ve lise içindeki komando öğrencilere yardım ettikleri öğrenilmiştir.

Nitekim önceki gün lisede yapılan arama sırasında Hüseyin Avşar adlı bir komando öğrencinin üzerinde tabanca yakalanmıştır. Ancak olaya el koyan toplum polisi ekipleri, sanık öğrencinin ifadesini düzeltmek ve olayı örtbas etmek gayreti içine girmişlerdir. Durum Lise Müdürü tarafından İstanbul Emniyet Müdürlüğüne iletilmiş ve bu polisler hakkında soruşturma açılmıştır.

Okul Müdürü Adil Ülgen bu konuda dün yazılı bir açıklama da yapmış, Atatürk Eğitim Enstitüsü ve Mehmet Beyazıt Lisesi'nde görevlendirilen toplum polisi kadrosunu suçlamıştır. Lise Müdürü Adil Ülgen bu konuda şöyle konuşmuştur:

«Bu toplum polisi kadrosunun büyük çoğunluğu faşistlerle işbirliği içindedir. Dış saldırıları önleyelim diye polis istedik. Oysa eski saldırılara bir yenisini eklemişiz.»

MEHMET BEYAZIT LİSESİ'NDE NELER OLDU?

İSTA muhabirinin derlediği bilgilere göre gerek lise içinde öğrenciler arasında sürmekte olan gerginlik, gerekse çevredeki faşist yuvalardan gelen saldırılara engel olmak amacıyla okul müdürünün çağrısı üzerine velilerle geniş bir toplantı yapılmış ve 300 imzalı bir dilekçe yazılarak okul önünde bir seyyar karakol kurulması sağlanmıştır.

Seyyar karakolda iki kişilik toplum polisi ekipleri görevlendirilmiştir. Ancak toplum polisi içinde yuvalanan faşistlerin çoğunlukta olduğu bu ekipler okul içinde güvenliği sağlamak bir yana, saldırıları kışkırtan bir tutum içine girmişlerdir.

Nitekim seyyar karakolun kuruluşunun ikinci gününde Bostancı Toplum Polisi kadrosunda görevli polis memurlarından ikisi, sabah 6.45'de okula gelerek koridorları dolaşmışlardır. Adlarını açıklamayan ve daha sonra okul müdürünün kimlikleri ile ilgili sorularını cevapsız bırakan iki toplum polisi, birkaç gün önce okulun bombalanmasıyla ilgili gazete küpürlerini ve bu saldırıya öğrencilerin tepkisini yansıtan panoyu yırtmışlardır. Okulda yetkili yöneticilerden hiçbirinin bulunmadığı bir saatte okula giren bu toplum polisleri, okulun kalorifercisi Selahattin Harmankaya ile Gece Bekçisi Ferhat Kuru'ya «Burada sağcı öğrenci yok mu? Hepsi komünist mi bunlar? Bu pano nedir böyle?» diye sormuşlar ve daha sonra da istettikleri bir bıçakla panoyu yırtmışlardır.

Daha sonra okul müdürü ile görüşen iki polis memuru, müdürün, «izinsiz olarak okula giremeyeceklerini ve pano filan yırtamayacaklarını» belirtmesi üzerine, «Yırttık. Biz Bostancıdayız. Git istediğin yere şikayet et» demişlerdir.

Bu olay okulda görevli öğretmenlerden beşinin ve gece bekçisi ile kalorifercinin imzaladıkları bir tutanakla saptanmıştır.

SİLAHLI KOMANDO VE POLİSLER

Pano yırtma olayının hemen ertesi günü sabah saatlerinde Mehmet Beyazıt Lisesi'nde öğrenciler arasında kavgaya kadar varan bazı küçük çatışmalar olmuş ve okulda durum gerginleşmiştir. Bunun üzerine Lise Müdürü Adil Ülgen sınıflarda arama yapılmasını istemiştir. Bu arama sonunda 4 F sınıfında Hüseyin Avşar adlı faşist bir öğrencinin üzerinde tabanca yakalanmıştır.

Olaya Lise Müdüründen önce toplum polisleri elkoymuş ve sanığın ifadesini düzeltici telkinlerde bulunmaya başlamışlardır. Bu konuda okul müdürü tarafından üst kademedeki Emniyet görevlilerine bilgi verilerek önlem alınması istenmiştir.

MEHMET BEYAZIT BİR PROVA MI?

Mehmet Beyazıt Lisesi'nde güvenliği sağlamakla görevli toplum polislerinin faşist komandolarla fiili işbirliği içine girmeleri üzerine, bölgedeki ilerici veliler ve lise öğretmenleri, bu girişimlerin, Atatürk Eğitim Enstitüsü'nde tezgâhlanacak saldırıların bir provası olduğu kanısını savunmuşlardır.

Edinilen bilgiye göre Mehmet Beyazıt Lisesi'ndeki olaylar, öğretmenler tarafından imzalanan bir tutanakla Emniyet yetkililerine de iletilmiş ve gereken önlemlerin alınması, faşistlerle işbirliği yapan toplum polisi memurlarının değiştirilmesi istenmiştir.

Ecevit'e göre CHP

(Baştarafı 1. Sayfada)

şulların dikkate alındığını belirten Ecevit, sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«— Türkiye'de CHP'nin demokratik sol anlayışı Federal Almanya'daki ve İskandinavya'daki sosyal demokrat ve demokratik sosyalist akımlarla bir çok benzerlikler göstermektedir. Özellikle temel ilkeleri ve yöneldiği insani amaçlar açısından... Ama Türkiye'nin yapısı, ekonomik ve hatta tarihsel koşulları bu ülkelerdekinden çok farklıdır. Bu farklılık, ekonomik ve teknolojik bakımından kendisini göstermektedir.»

Ecevit, sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«— Hareket noktamız zaten Marksist olmadığı için, biz, gelir ve mülkiyet dağılımında sosyal adalet sağlamanın ille üretim araçlarını çok büyük ölçüde devlet elinde toplamayı gerektirmediğine inandık. Tam tersine, bu yapıldığı takdirde, hele Türkiye gibi gelişme sürecindeki bir ülkede devletin çok ileri bir baskı gücü elde etmiş olacağı ve o baskı gücünün yine demokrasiyi yaşatmayabileceği kaygısını duymaktayız. Buna karşılık, yine Türkiye gibi gelişme sürecinde bulunan ve gelişme sürecini ilkel bir kapitalizm anlayışı içinde bugünkü bunalımlı noktasına getirmiş olan bir ülkede, ekonomiyi ve gelişmeyi bir ölçünün üstünde özel girişime bırakmanın da büyük sakıncaları olduğu ve olacağı kanısındaydık.»

Ecevit, bu nedenlerle, soruna kendilerine özgü bir çözüm getirdiklerini ve «halk sektörü» modelini uygulamayı öngördüklerini belirtmiş, bu uygulamanın «demokratik sol»la uygun düştüğünü savunmuştur.

YURT DIŞINDAKİ TÜRK İŞÇİLERİNİN TASARRUFLARI

Hükümetin, yurt dışındaki Türk işçilerinin tasarruflarının değerlendirilmesi sorununa önem verdiğini belirten Ecevit,

«— Bu modelimiz, yani ekonomiyi ve gelişmeyi öncelikle halk sektörünün girişimleri ile sağlamak, geliştirmek bunu başarabileceğimize inancımız, herşeyden önce, başta yurt dışındaki işçilerimiz olmak üzere Türk köylüsünün ve işçisinin tasarruflarını bir araya getirerek ülke yararına yatırımlar yapma hevesinden ileri geliyor. Bu heves özellikle yurt dışındaki işçilerimizin yurtseverliği sayesinde çok belirgin ölçülere varmıştır. Bu Türkiye için mutlaka değerlendirilmesi gereken bir sağlıklı eğilimdir» demiştir.

Dikerdem Barışa giden yol

(Baştarafı 1. Sayfada)

silahlanma yarışına son verilmesiyle sağlanacağını belirtmişlerdir.

Konferansı, Türkiye Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem «İnsanlığın en eski ve en soylu özlemi olan adil ve kalıcı bir barışın gerçekleşmesi ülküsüne, dünya görüşü ve siyasal eğilimi ne olursa olsun, tüm insanlığın içtenlikle bağlı olduğuna olan inancını» dile getirerek başladığı konuşmasıyla açmıştır. Mahmut Dikerdem, devletler arasında silahlanma yarışının devam ettiğini, son yirmi yılda biriken nükleer silah stokları ve bunların tahrip gücünün kat kat arttığını belirtmiş, eski avcıların yaygın olan «Her tüfek yılda bir kez kendiliğinden ateş alır» deyimini hatırlatarak, savaşa hazır silahların sayısının artmasının tehlikeli boyutlara ulaştığını ifade etmiştir.

Barışa giden yolun silahlanma yarışına son vermekten, yeni silahların geliştirilmesinin durdurulmasından ve silahların sınırlandırılmasından geçtiğini kaydeden Dikerdem, Nötron Bombası gibi yığınsal imha silah türünün ABD tarafından geliştirildiğini belirtmiş, ABD'nin bu silahı tüm NATO ülkelerine yerleştirme çabası içinde olduğunu hatırlatarak, Türkiye hükümetlerinin ve NATO'daki Türkiye Daimi Delegasyonun, şimdiye kadar NATO'nun en saldırgan kanadının görüş ve önerilerini destekleyici bir tutum içinde olmasını şiddetle eleştirmiştir. Dikerdem bu konuda şunları söylemiştir:

«Nitekim, Nötron Bombasının yapımı ve ülkelerine yerleştirilmesi olasılığı karşısında Hollanda, Norveç, Danimarka ve Federal Almanya'nın yetkili çevreleri olumsuz tepki gösterdikleri halde hükümetimiz bu konuda suskunluğunu sürdürmektedir. Bu durum kaygı vericidir ve Türkiye'deki barış güçlerine ivedi bir görev yüklemektedir: Kamuoyumuz Nötron Bombası denilen kitlesel kırım silahının yapımının ve bir NATO ülkesi olan ülkemizde depolanmasının taşıdığı hayati tehlikeler konusunda gereği gibi aydınlatılmalıdır. Bugünkü toplantımızın amacı budur. Gerçi Barış Derneği'nin açtığı «Nötron Bombasına Hayır» kampanyası başarılı olmuş ve bugüne dek 40 bin imza toplanmıştır. Ancak konunun ülkemizin güvenliği ve 42 milyon yurttaşın kaderi bakımından taşıdığı yaşamsal önem gözönünde tutulunca, yığınsal kırım silahları konusunun çeşitli yönleriyle incelenmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.»

Barış Derneği Genel Başkanı Dikerdem'den sonra söz alan Prof. Bahri Savcı ise barışın tüm insanların birleştiği bir özlem olduğunu ifade etmiş, Nötron Bombasına karşı çıkmak ile insanın insan öldürmesine karşı çıkmanın eşdeğerli olduğunu belirtmiştir.

Prof. Savcı, Helsinki ve Belgrad Konferansları sonuçlarının tam olarak gerçekleşmediğini fakat bu konuda önemli adımlar atıldığını belirtmiş, yığınsal kırım aracı olacak Nötron Bombasının yapımının ve kullanılmasının engellenememesi halinde «İnsanlık Suçu» işleneceğini vurgulamıştır. Prof. Savcı, Türkiye'nin bu silaha şiddetle karşı çıkması gerektiğini sözlerine eklemiştir.

CHP'Lİ GÜNAY: TÜRKİYE ASKERÎ PAKTLARDAN ÇIKMALIDIR!

Daha sonra söz alan CHP Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay, Türkiye'nin tüm askeri paktlardan derhal çekilmesini istemiş, silahsızlanmayı savunarak uluslararası ve bölge barışına yönelen tehlikelere karşı tavır alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için mücadele eden barış güçlerinin başını işçi sınıfının çektiğini belirten Ertuğrul, Günay, jeopolitik durumu gereği önemli bir yerde bulunan ülkemizin tüm askeri paktlardan derhal çekilmesini istemiş ve şöyle devam etmiştir:

«Silahlanma, barış için bir dünya dengesi yaratmak amacına yönelik zorunlu bir olgu değildir. Tam tersine emperyalizmin çıkarlarını korumak silah tekellerinin kârını artırmak ve gelişme sürecindeki ülkelerin dışa bağımlılığını sürdürmek amacına yönelik bir zorlamadır Öte yandan gelişme sürecinde ülkelerde kapitalist rejimler bağımsız bir politika, özellikle dış politika izlemekte güçlük çektikleri gibi de, demokratik ve özgürlükçü de olamazlar. Öyleyse barış içinde bir dünyanın temel düşmanı olan emperyalizme ve kapitalizme karşı savaş ulusal bağımsızlık için savaş olduğu kadar, demokrasi, ileri toplumsal bir ekonomik düzen için de savaşım demektir.

İlerici, demokratik güçler hertürlü olumsuzluğa karşı barış için savaşım yolunda ilerliyorlar. Savaşsız, sömürüsüz bir dünya için Türkiye ve dünya halkları bu savaşımı gerekirse tırnaklarıyla söküp kopararak alacaktır.»

BÜYÜK BİR KALABALIK İZLEDİ

T. Barış Derneği tarafından düzenlenen konferans büyük bir kalabalık tarafından izlenmiştir. Konferansta daha sonra, uluslararası konuklar söz almışlardır. Dünya Barış Konseyi Sekreteryası'ndan Evgenia Kiranova'nın konuşması uzun süre ayakta alkışlanmış daha sonra Polonya Barış Komitesi Başkanı Ryszard Tyrluk, Macar Barış Komitesi Başkanlık Divanı üyesi Georgi Makai, Irak Barış ve Dayanışma Konseyi Genel Sekreteri Jibrail Isak, Romen Barışı Koruma Ulusal Komitesi Yürütme Kurulu üyesi Valeria Rapeanu mesajlarını iletmişlerdir.

Konferansa tanınmış çok sayıda Türkiye'li barışseverin de katıldığı gözlenmiştir. Erdal Atabek, Kadir İnanır, Semra Özdamar, Tarık Akan, Jülide Gülizar, Ahmet İsvan, Reha İsvan, CHP Milletvekillerinden Metin Tüzün Ertuğrul Günay, DİSK 3. Bölge Temsilcisi Cemal Kıral, Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinin bir kısmı, Vasıf Öngören, Lütfü Akad, Talip Öztürk ve çeşitli sendikalar ile diğer demokratik kitle ve meslek kuruluşlarının yöneticileri toplantıda hazır bulunmuşlardır.

Maaş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

nekleri Konfederasyonu adına dün yaptığı basın toplantısında asgari geçim indirimi ile emekli dul ve yetimlerin aylıklarının alt sınırının saptanmasına da aynı ilkenin uygulanması gerektiği görüşünü savunmuştur.

AA'nın eski

(Baştarafı 1. Sayfada)

sına ve Atilla Onuk'a karşı değil, rejime karşı bir işgaldir. Bu, rejime yönelik fevkalâde bir darbedir. Eğer Türkiye hukuk devletiyse AA'ya yapılan darbe önlenmelidir.»

Aynı toplantıda konuşan Ülkü Ocakları Genel Başkanı da, ülkücüleri «yeniden toparlanış ve şahlanışa» çağırmıştır.

MHP egilimli

(Baştarafı 1. Sayfada)

Eren, Süleyman Akbıyık, Rahmi İskender'in ifadeleri Milli Eğitim Müdür Muavini Recep Çakıcı ve Müfettişler Kurulu Başkanı Bahtiyar Yavuz tarafından alınmıştır. İfade veren öğretmenler, okul Müdürü Mevlüt Taşdemir'in kız öğrencilere sarkıntılık ettiğini doğrulamışlardır.

AP muhalefeti

(Baştarafı 1. Sayfada)

cak buna Demirel ve yandaşlarının karşı çıkarak özellikle MHP ile yakınlaşmasını parti aleyhine bir durum olarak değerlendirirken, seminerde AP'nin MHP ve MSP ile kesinlikle işbirliği yapmayacağı konusunun işlendiği halde, seminer sonrasında İl Başkanı Yorgancıoğlunun «AP, MHP ile işbirliğini sürdürecektir» şeklinde demeç vermesinin, Genel Merkezin il yöneticilerini uyarmasının bir sonucu olduğunu savunmaktadırlar.

Örgüt çevreleri, Şinasi Ertan'ın, Genel Merkez yanlılarının büyük tenkitlerine yol açan «AP Sosyal Demokrat bir partidir. Adalet Partisini ısrarla sağda göstermenin yararı yoktur» şeklindeki açıklamalarının da, ilerde düşünülebilecek AP - CHP ortaklığının bir işareti olarak gördüklerini kaydetmektedirler.

Vapur

(Baştarafı 1. Sayfada)

man olduğu gibi halkımızın yanındayız. Vapur ücretlerine yapılan son zamları bir kez daha protesto eder, tüm Adalıları, bu haksızlığın giderilmesi için açılan imza kampanyasına çağırırız.»

İstanbul

(Baştarafı 1. Sayfada)

militanları yani katliamın tertipçileri hakkında gereken soruşturma yapılmalı ve bunlar okuldan atılmalıdır. Beyazıt çevresindeki Cafe Mola, Platin, Marmara Kıraathanesi gibi faşist yuvalar dağıtılmalıdır. Faşist mihrakların polis içindeki uzantıları okuldan çıkartılmalıdır ve geçmişte faşistlerle işbirliği yapanlar hakkında soruşturma açılmalıdır. Faşist saldırganlarla ilerici - devrimci öğrenci kitlesini aynı kefeye koyma tavrından vazgeçilmeli, alınacak önlemlerde demokrat öğretim üyeleri, öğrenci kitlesi ve temsilcileri ile diyalog içinde olunmalı, işbirliği yapılmalıdır.»

Öte yandan DÖB'de bir basın açıklaması yaparak polisiye önlemlerin daha öncede denendiğini, fakat hiç bir sonuç vermediğini belirterek köklü tedbirler alınmadıkça öğrencilerin can güvenliğinin ve öğrenim özgürlüğünün sağlanamıyacağı vurgulanmıştır. DÖB'ün açıklamasında polisin 10 gün öncesinden katliamın olacağından haberli olduğu halde o gün kasıtlı olarak dışarda önlem almadığı söylenerek bu polislerin görevden alınması istenmiştir. «16 Mart katliamanının üzerinden iki hafta geçmesine rağmen olayın failleri yakalanmamış ve bu konuda biz devrimci öğrencilere güven verici hiç bir açıklama yapılmamıştır» sözleriyle devam eden basın bildirisinde faşist öğrencilerin okulla ilişkilerinin kesilmesi istenmiştir.

Gazeteciler

(Baştarafı 1. Sayfada)

kendi bünyesi içerisinde bir çelişki meydana getirdiği ve mesleki kuruluşlar açısından eşitlik ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçesi ile katılmama kararının alındığı belirtilmiştir.

Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu açıklamasında, «TRT Yönetim Kurulu Üyeliği Seçiminin Basın meslekiyle ilgili kuruluşlarca kendi aralarında yapılmasına olanak verecek yasa değişikliğine gidilmesinin zorunluluğuna inanıyoruz. Yasa değişikliğini sağlamak amacıyla mesleki kuruluşları, icra ve yasama organlarını bu konuya eğilmeye davet ediyoruz» denilmektedir.

Faşizme

(Baştarafı 1 Sayfada)

Konfederasyonumuzun aldığı doğru ve tutarlı tavrı oybirliği ile onaylamıştır.»

Bildiride ayrıca, idari organlarca, Taksim 1 Mayıs Alanında yapılacak olan toplantıların yasaklanması girişimine karşı olunduğu da belirtilmiş ve «işçi sınıfımız için onurlu bir mücadele alanı olan 1 Mayıs Alanının her yıl 1 Mayıs'ta işçi sınıfımızca doldurulacağını belirtmek isteriz» denilmiştir.

Samsun Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birliği Başkanlığından

SAMSUN KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARI KORUMA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINDAN

CİNSİ	MİKTARI	MUH. BEDELİ LİRA. KRŞ.	GEÇİCİ TEMİNATI LİRA KRŞ.	İHALE GÜN SAATİ
Yaş sebze ve meyve	34 kalem	417.200.00	18.438.00	21/4/1978 Saat: 14.00

1 — Yukarıda cinsi, miktarı, muhammen bedeli, geçici teminat miktarı, ihale gün ve saati yazılı yiyecek maddesi kapalı zarf usulü ile alınacaktır.
2 — İhale, Çocuk Bakım Yurdunda yapılacaktır.
3 — İşe ait şartnameler ücretsiz olarak Koruma Birliğinde ve yurdlarda görülebilinir.
4 — İsteklilerin teminat makbuzları ile birlikte teklif mektuplarını engeç ihale saatinden bir saat evvel ihale Komisyonuna vermeleri şarttır.
Duyurulur.
(Basın 13747 — 127)

Adıyaman Merkez Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu Müdürlüğünden

CİNSİ	MİKTARI	MU. BEDELİ	GE. TEMİNATI	İHALE TARİHİ
Et (Koyun-Keçi)	6000. Kl.	360000. Lr.	18.150 Lr.	20.4.978 9 00 da
Tavuk Eti	500. Kl.	50000 Lr.	3750. »	20.4.978 9.30 da
Ekmek (Somun)	50000. Kl.	270500. Lr.	14570. »	20.4.978 10.00 da
Kuru Yiyecek	30 Kalem	453700. Lr.	21898. »	20.4.978 10.30 da
Sebze-Meyva	27 Kalem	202050. Lr.	11353. »	20.4.978 10.30 da

1 — Okulun 1978 Mali yılı yiyecek ihtiyaçları yukarda cinsi hizasında gösterilen gün ve saatlerde 2490 Sayılı Kanunun 31. Maddesi uyarınca kapalı zarf usulüyle ayrı ayrı Okulumuz Müdürlüğünde ihaleleri yapılacaktır.
2 — Bunlara ait şartnameler hergün mesai saatleri dahilinde Okul Müdürlüğünde görülebilir.
3 — İsteklilerin aynı Kanunun 32. Maddesi uyarınca hazırlıyacakları teklif mektuplariyle birlikte Ticaret Sicil belgesi veya bağlı bulundukları Dernek Başkanlığından alacakları belgeyle teminat makbuzlarını ihale saatından bir saat öncesine kadar İhale Komisyon Başkanlığına vererek numara almaları ve postadaki gecikmelerin nazara alınmıyacaktır. Taliplilerin de ihalede hazır bulunmaları ilân olunur.
(Basın 13438 — 103)

T.C. Ziraat Bankası Müfettiş Muavinliği Seçme Sınavıyla İlgili Önemli Duyuru

1 — Daha önce 4.5 ve 6 Nisan 1978 tarihlerinde Ankara, İstanbul ve İzmir'de yapılacağı gazetelerle ilân olunan, T.C. Ziraat Bankası Müfettiş Muavinliği Seçme Sınavı yazılı bölümü 12, 13 ve 14 Nisan 1978 tarihlerine ertelenmiştir.
2 — Sınav yalnız Ankara'da Genel Müdürlükte yapılacaktır. İstanbul ve İzmir'de yazılı sınav yapılmayacaktır.
3 — Sınavın yazılı bölümünün programı;
a) 12.4.1978 Çarşamba günü sabah saat 9.00 da İktisat, öğleden sonra saat 14.00 de Ticari Aritmetik ve Mali Cebir,
b) 13.4.1978 Perşembe günü sabah saat 9.00 da Hukuk, öğleden sonra saat 14.00 de Muhasebe,
c) 14.4.1978 Cuma günü öğleden sonra saat 14.00 de Yabancı Dil,
şeklinde belirlenmiştir.
4 — Sınava katılabilmek için son müracaat süresi 5.4.1978 Çarşamba günü çalışma saati sonuna kadar uzatılmıştır.
5 — Bugüne kadar yapılmış müracaatlar bu durumumuz esasları içerisinde geçerlidir.
(Basın 13669 — 106)

Olağan Genel Kurul

İlerici Kadınlar Derneği Kartal Şubesi ikinci olağan genel kurulu 2.4.1978 tarihinde nisap temin edilemediğinden 9. Nisan. 1978 Pazar günü saat 11.00 de Maden-İş Sendikası 4. Bölge lokalinde (Hatboyu Cad. Altınsu Sok. No: 4 PENDİK-İST.) nisap aranmaksızın yapılacaktır.

GÜNDEM
1 — Açılış
2 — Divan seçimi ve saygı duruşu
3 — Oysayım kurulu ve karar komisyonunun seçimi
4 — Konukların konuşması
5 — Çalışma raporu ve mali raporun okunması
6 — Çalışma raporu üzerine eleştiriler
7 — Aklama
8 — Karar komisyonu raporunun görüşülmesi
9 — Seçimler
10 — Dilekler ve öneriler

İlerici Kadınlar Derneği
KARTAL ŞUBESİ
Po: 108

SAHİBİ: POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN — Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ
Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN — Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN — Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)
DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri — BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş. — DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.
Abone koşulları: Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL; Yurtdışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL; Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır
İLAN TARİFESİ: Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL — İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Petrol - İş 3 işyerinde greve hazırlanıyor

★ BEREC GREVİ 4. AYINI DOLDURDU.

★ PETROL-İŞ'E BAĞLI 1000 İŞÇİNİN SÜRDÜRDÜĞÜ GREV, PARASAL KONULARDA ANLAŞMA SAĞLANAMADIĞI İÇİN BAŞLATILMIŞTI

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası'nın İstanbul'da kurulu BEREC Pil Fabrikasında 8 aralık 1977 tarihinde başlattığı grev, devam etmektedir.

Yaklaşık olarak Petrol-İş üyesi 1000 işçinin sürdürdüğü grev, parasal konularda anlaşma sağlanmaması nedeniyle başlatılmıştı.

Petrol-İş sendiksından alınan bilgiye göre, toplusözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine, Pürsan, Yelka ve Setaş işyerlerinde grev kararı alınmış yaklaşık 500 işçinin çalıştığı Galib Şaban, Turhan Hadi Altay, Fürsan ve Ataş işyerlerinde de uyuşmazlık zaptı tutulmuştur.

Bu arada, Bürosan, Setko, Pilma Tudor, Doğu İlaç, Malazlar Kibrit, Transtürk Solventaş ve Mustafa Nevzat işyerlerinde çalışan toplam 2000 işçi adına imzalanmak istenin toplusözleşme görüşmeleri devam ederken, İstabul'da kurulu 155 işçinin çalıştığı Pereja fabrikasında imzalanan sözleşme ile, işçilerin saat ücretlerine birinci yıl, 10 lira, ikinci yıl, 11 lira zam yapılmış ve dört maaşları tutarında ikramiye ödenmesi belirlenmiştir.

Yine Diyarbakır'da kurulu Halil Burton işyerinde de imzalanan toplusözleşme ile işçilerin gündeliklerine, birinci yıl, 115 lira, ikinci yıl, 125 lira zam getirilmiş ve işçilere dokuz maaş ikramye ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Maden-İş Sendikasının 1, 4 ve 6. Bölge Temsilciler Meclisi toplandı

"Herşey kitlesel görkemli 1 Mayıs 1978 için,,

★ HALİT ERDEM: «DİSK 6. GENEL KURUL KARARLARINA GEÇEN ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM VE CEPHE BİRLİĞİ 1 MAYIS ÇALIŞMALARINDA VE ÖRGÜTLENMELERİNDE BİR KEZ DAHA YAŞAMA GEÇMİŞ OLACAKTIR...»

★ MURAT TOKMAK: «1 MAYIS 1978'İN DAHA KİTLESEL DAHA ÖRGÜTLÜ KUTLANMASI KOŞULU ÖN HAZIRLIKLARIN ÇOK İYİ İŞLEMESİNE BAĞLIDIR»

1 Mayıs giderek yaklaşmaktadır. İşçi sınıfının en örgütlü ve disiplinli öncü kolu Metalurji işçileri, sendikaları DİSK'e bağlı Maden-İş öncülüğünde bölgelerde ve Fabrikalarda 1 Mayıs hazırlıklarını daha da yoğunlaştırmaktadır. Önceki gün toplanan Maden-İş Sendikası 1. Bölge, 4. Bölge ve 6. Bölge Temsilciler Meclisi, 1 Mayıs'ın kitlesel olarak kutlanması için yapılması gerekli çalışmaları değerlendirmiş, Sendika Merkezi 1 Mayıs Hazırlık Komitesi'nin saptadığı ilkeler açıklanmıştır. Ünite Temsilcileri, Lokal Temsilcileri ve Fabrika Baştemsilcilerinin katıldığı toplantılarda Maden-İş Yürütme Kurulu üyeleri toplantıları yönetmişler ve Bölge Temsilcileri yaptıkları konuşmalar da 1 Mayıs Hazırlıklarının örgütlenmesi için tek tek işçilere kadar görevler düştüğünü açıklamışlardır. Bölge Temsilcileri ve diğer konuşmacılar, 1 Mayıs 1978'in daha kitlesel ve görkemli olması gerektiğini vurgulayarak 1977 1 Mayıs'ın sorumlularından hesap sorma ve kitlelerin güvenini kazanma yönünde işçi sınıfına ve bütün demokratik güçlere önemli görevler düştüğünü açıklamışlardır.

1. BÖLGE TEMSİLCİLER MECLİSİ

Türkiye Maden-İş Sendikası 1. Bölge Temsilciliği Temsilciler Meclisi Toplantısını açan Bölge Temsilcisi Suat Esinsel toplantının 1 Mayıs hazırlıkları için Sendika Genel Merkezi 1 Mayıs Hazırlık Komitesi tarafından düzenlendiğini belirtmiş; daha sonra konuşan Komite Başkanı ve Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili Halit Erdem, 1 Mayıs'ın dünyadaki ve Türkiye'deki tarihçesini anlatarak Metal işçilerinin 1 Mayıs'a hazır olduklarını belirtmiştir. Erdem, 1 Mayısların bütün tutuklama ve baskılara rağmen yıllarca kutlandığını; belirterek; «Çiçek ve Bahar bayramı diye yutturulmak istenen işçi bayramının üzerindeki yasak zinciri 1976'da kırılmıştır. Yılların engellemelerine rağmen 1976 ve 1977 1 Mayısları kitlelerin gücünü ortaya koymuş bir eylem olmuştur.» demiştir. Halit Erdem DİSK 6. Genel Kurul kararlarına geçen Ulusal Demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği kararının 1 Mayıs çalışmalarında ve örgütlenmesinde 1 kez daha yaşama geçtiğini vurgulamış Faşist legal ve illegal örgütlerin dağıtılmasını istemiştir.

Toplantıda ayrıca Hazırlık Komitesi üyesi Süleyman Üstün konuşmuş, 1 Mayıs çalışmaları üzerine bilgi vermiştir.

6. BÖLGE TEMSİLCİLERİ MECLİSİ

Maden-İş 6. Bölge Temsilciliği toplantı salonunda yapılan Temsilciler Meclisinde konuşan Bölge Temsilcisi Hikmet Aslan 1 Mayıs hazırlıkları için somut konuların ele alınacağını belirtmiş daha sonra konuşan Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Örgütlenme Dairesi başkanı Murat Tokmak, gelişen siyasal ve ekonomik olayların nedenini açıklayarak: 1 Mayıs 1978'in, daha kitlesel, daha örgütlü kutlanması koşulunun, ön hazırlıkların çok iyi işlenme sine bağlı olduğunu açıklamıştır.

4. BÖLGE TEMSİLCİLER MECLİSİ

Önceki gün toplanan Maden-İş Sendikası 4. Bölge Temsilcileri Meclisinde Konuşan Bölge Temsilcisi Adem Karabaş toplanan Temsilciler Meclisi'nin 1 Mayıs hazırlıklarını enine boyuna değerlendireceğini açıklamış, örgütlü savaşımı bu toplantılarla daha da genişliyor demiştir.

Bölge toplantılarından bir an görülüyor.

Türk-İş 6. Bölge Temsilcisi Nejat Konuk hırsızlıkla suçlandı

SAMSUN — (MUHİTTİN UZLU) Bildiriyor... Türk-İş 6. Bölge Temsilcisi Hasan Nejat Konuk üyeler tarafından 1. Demirsoy Sitesinin yapımı için toplanan paraları geçirmekle suçlanmıştır.

1. Demirsoy İşçi Sitesi Genel Kurul Olağan Toplantısında söz alan bir üye, 6. Bölge Temsilcisi Hasan Nejat Konuk'un arsa alımı için 640 bin, okul yapımı içinse 825 bin lira olmak üzere toplam 1 milyon 465 bin lirayı zimmetine geçirdiğini ileri sürmüş ve şöyle demiştir: «TÜRK-İş 6. Bölge Temsilciliğini yapmakta olan Hasan Nejat Konuk, Türk - İş tarafından yaptırılan 1. Demirsoy Sitesi için bizlerden toplanan paraları çar-çur etmiş veya zimmetine geçirmiştir. Kendisinden bir üye olarak hesap soruyorum. Paraların nereye harcandığını açıklamasını istiyorum.» demiştir.

Bunun üzerine söz alan Hasan Nejat Konuk, arsa alımı için bir arkadaşına 640 bin lira verdiğini ancak arkadaşının şimdi zorluk çıkardığını ve parayı vermediğini, halen işçi çocuklarının okuduğu okul binasının sahibine ise 825 bin lirayı teminat olarak verdiğini ve mal sahibinin okul binasının boşaltılması halinde parayı vereceğini belirttiği ni söylemiştir.

SİGORYA PRİMLERİNİ ÖDEMEYEN İŞVEREN EMEL DOĞRAMADA 4 İŞÇİYİ İŞTEN ÇIKARTTI

KOCAELİ (İSTA)

İşten çıkarılmaya neden olarak, işçilerin sigorta primlerinin ödenip ödenmediğinin araştırılması olduğunun saptandığını açıklayan Atilla Hallaç, Haydar Alçınkaya, Şuayip Saraç, Sinan Öner adlı işten çıkarılmış işçiler İSTA Muhabirine özetle şunları söylemişlerdir:

«Sigorta primini işveren ödemelidir. Ayrıca işyerinde Çıraklık ve Kalfalık Yasasının uygulanması gerekir. Günlük çalışma saatimiz ortalama 10 saat civarındadır. Buna karşılık ücretlerimiz çok düşüktür. Fazla mesai paralarımız ödenmemektedir. Üstelik çalışma şartları, iş sağlığı ve iş güvenliği bakımından çok kötüdür. İşverenin sigorta primlerimizi ödeyerek çalışma şartlarının iyileştirilmesini istiyoruz.

Deniz Ulaş-İş Deniz Nakliyat'ta sözleşme görüşmesine başlıyor

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Deniz Ulaş -İş Sendikası Denizcilik Bankası Deniz Nakliyatı işyerlerinde bağıtladığı 6 Dönem Toplusözleşmeyi feshederek yeni dönem toplusözleşme için yeni hazırlıklara başladığını bildirmiştir. Bir Kamu kuruluşu olan Deniz Nakliyat A.Ş. işyerlerinde yeni dönem sözleşme için toplusözleşme taslağı sendika tarafından hazırlıkları ise sürdürülmektedir.

Öte yandan sözleşmeden doğan uyuşmazlığın çözümü için oluşturulmuş Uyuşmazlıkları Çözme Komitesi'ni toplantıya çağıran Deniz Ulaş-İş Sendikası 7 genel konuda uyuşmazlığın ortaya çıktığını belirtmiştir.

Demokratik Örgütlerden Haberler

MARMARA BÖLGESİ İL BELEDİYELERİ ZABITA PERSONELİ HAKLARINI KORUMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BÖLGESELLİKTEN KURTARILDI.

İSTANBUL (İSTA)

Kısa adı Mar. Zam. Der. olan Marmara Bölgesi İl Belediyeleri Zabıta Personeli Haklarını Koruma ve Dayanışma Derneği 11 Mart 1978 günü olağanüstü kongre yaparak, tüzük ve yönetmeliğini değiştirmiş, dernek bölgesellikten kurtarılmıştır. Tüm Belediye zabıtalarına açık tutulan derneğin yeni adı, Tüm Belediye Zabıta Personeli Haklarını Koruma ve Dayanışma Derneği olarak değiştirilmiş ve Başkanlığa Salih Bülbül getirilmiştir.

Genel Kurul sonucu bir açıklama yapılarak, Belediye Gelirler Yasasının ivedilikle değiştirilmesini, Belediye Zabıtası Görev ve Selahiyetleri Yasası çıkarılması ve tüm belediyelerdeki hertürlü keyfi atama ve yer değiştirmelere son verilmesi istenmiştir.

13 DEMOKRATİK ÖRGÜT BAŞKANLARI, YETKİLİLERİ FAŞİST YUVALARIN KAPATILMASI İÇİN GÖREVE ÇAĞIRDI.

İSTANBUL (İSTA)

TÜTED, İGD, İKD, TÜS-DER İstanbul Şubeleri, Halkevleri İstanbul İl Koordinasyon Kurulu, Görsel Sanatçılar Derneği, Bank-Der, Haber-Der, Çırak-Der, İLD, Doğu Karadeniz-Der, KÖGEF ve Genel-Der İstanbul Şube Başkanları basına ortak bir açıklama yaparak yetkilileri, faşist yuvaların kapatılması için göreve çağırdıklarını belirtmişlerdir.

Açıklamada özetle şöyle denilmiştir: «Tüm demokratları, yurtseverleri, ilericileri, devrimcileri, anaları, babaları faşist yuvaların kapatılması için imza kampanyasına katılmaya, yetkilileri ise faşist yuvaların kapatılması için görevlerini yapmaya çağırıyoruz.»

TÜTED ANKARA ŞUBESİ GENEL KURULU YAPILDI, BAŞKANLIĞA DÖLENEKEN GETİRİLDİ.

Tüm Teknik Elemanlar Birleşme ve Dayanışma Derneği Ankara Şubesi 3. Olağan Genel Kurulu yapılmıştır. Genel Kurul'da yapılan seçimler sonucu Kemâl Döleneken Başkanlığa getirilmiştir. Yönetim Kurulu'na seçilenler aralarında yaptıkları görev bölümü sonucu Hülya Kumbasar Saymanlığa, Semih Özgen Sekreterliğe getirilmişlerdir.

Ayrıca, Genel Kurul sonrası bir bildiri yayınlanmış ve Uluslararası Teknik Eleman Kuruluşlarına üye olunması yolunda karar alındığı belirtilmiş ve özetle şunlar söylenmiştir: «DİSK'in 20 Mart'ta gerçekleştirdiği «Faşizme ihtar» eylemi anayasal bir haktır. Bundan böyle tüm teknik elemanlar olarak, işçi sınıfı ve tüm emekçi sınıf ve tabakalarla güç ve eylem birliği içerisinde olunacaktır.»

İGD, İKD VE TÖB-DER ÇAYCUMA ŞUBELERİ, MHP VE ÜLKÜ OCAKLARININ KAPATILMASINI PARTİ YÖNETİCİLERİNİN DOKUNULMAZLIKLARININ KALDIRILMASINI İSTEDİLER.

Çaycuma TÖB-DER, İGD, İKD Çaycuma Şubeleri, basına ortak bir açıklama yapmış ve MHP'nin, Ülkü Ocaklarının kapatılmasını istediklerini, parti yöneticilerinin dokunulmazlıkları kaldırılarak, halk önünde yargılanmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Basına yapılan açıklamada özetle şöyle söylenmiştir: «Faşist saldırı ve katliamları önlemek, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünü sağlamak için:

— MHP ve Ülkü Ocakları kapatılmalıdır.
— Katiller yakalanmalı, cezalandırılmalıdır.
— Faşist Hareket Partisi yöneticilerinin dokunulmazlıkları kaldırılmalı, halk önünde yargılanmalıdırlar.

TÖB-DER TRABZON ŞUBESİ BAŞKANI ECEVİT'E BİR TELGRAF ÇEKEREK ŞUBAT 1978 YAN ÖDEMELERİNİN TAM OLARAK ÖDENMESİNİ İSTEDİ.

TÖB-DER Trabzon Şubesi Başkanı Bekir Cebeci, Başbakan Bülent Ecevit ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'a birer telgraf çekerek, öğretmenlerin Şubat-1978 yan ödemelerinin tam olarak ödenmesini istemiştir.

Cebeci telgrafında, Trabzon'da görevli öğretmenlerin, 1978 Şubat ayı yan ödemelerini alamadıklarını belirtmiş ve bu durumun giderilmesi için gerekli işlemlerin yapılmasını istemiştir.

BUNALIM VE GÖRÜNTÜLERİ

Bir çok işkolunda işten atmalar ve toplu izne çıkarmalar giderek artmakta ve bunalımın yükü tekeller tarafından emekçi kitlelerin omuzlarına yüklenmek istenmektedir. «Toplumsal Barış», «Ücretleri dondurma», veya «ücretlere sınır koyma» girişimlerinin yanında «Kıdem tazminatlarını vergilendirme» girişimleri içiçe geçmiş tekelci politikanın ayrı ayrı görünümleri durumunda... İşte böylesi koşullar içinde metal, lastik, tekstil, gibi işkollarında; daha doğrusu hammadde ithali ve döviz gerektirecek üretim kollarında «toplu işten çıkarma», «toplu ve erken alınmış izinler», bugün ardarda uygulamaya sokulmak istenmektedir.

İş Kanunun 13. 17 ve 24. maddelerinde belirlenen işçi çıkarma kuralları bugünkü koşullarda da tekeller tarafından fabrikalarda birer kıyım aracı olarak kullanılmaktadır. Lastik işkolunun, metal işkolunun öncü işçileri teker teker kıyıma uğratılmak istenmektedir. Tekeller Sendikaların işyerlerindeki etkinliklerini kırma yolunda yeni girişimlerini böylelikle de ortaya sermaye çalışmakta; yer yer bu tür uygulamalarını yoğunlaştırmaktadırlar. «Tensikat» gerekçesiyle toplu veya kısmı izne çıkarılmalar otomotiv sanayiinde bir çok kez uygulandı. Şu anda Bursa'da uygulama alanına konulmuş bulunuyor. Pirelli Uniroyal gibi lastik fabrikaları zorunlu izne çıkarmaların yanında bazı ünitelerinin kapanacağı gerekçesiyle bir çok işçinin işlerine son verdiler.

İşten çıkarmalar ve toplu izinlerle tensikatlar üzerine görüşlerini aldığımız sendika yöneticileri bu konuda örgütlü mücadelenin zorunluluğuna değinerek, onbinlerce işçinin aç ve yoksul, işsiz bırakılmak istenmesinin kabüllenemiyeceğini vurguladılar.

Kemerleri sıkma politikasının yürütücüsü tekellerin karşısında savaşım sürdüren sendikaların açıklamalarına gazeteniz Politika yer vermekle toplu işten çıkarmalara karşı demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının savaşımı içinde olduğunu bir kez daha böylelikle kanıtlamış oluyor...

Bu amaçla lastik işkolundaki işten çıkarmalara karşı görüşlerini aldığımız DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası Genel Sekreteri Celal Küçük'le yaptığımız görüşmeyi yayınlıyoruz.

Toplu işten çıkarmalar ve tensikatlara tepkiler -1

Lâstik-İş Genel Sekreteri Celâl Küçük:

"İşçi sınıfı bunalımın yükünü sırtlamakla sorumlu tutulamaz,,

İSTA: Anlaşıldığı kadarıyla işkolunuzdaki sorun özellik göstermektedir. Bunun nedenleri ne olabilir ve sorun karşısında ne gibi önlemler düşünmektesiniz?

KÜÇÜK: İşkolumuzda ağırlaşan bu sorun gerçekten özellik taşımaktadır. Bu özelliği ve sorunun ağırlığını işkolumuzun yapısı ile karşılaştırınca ilginç sonuçlara varmak olanaklıdır. İşkolumuzda çalışan işçilerin büyük çoğunluğu ve sendikalı işçilerin %90'ı sendikamızda yani DİSK'te örgütlüdür. Ve bu ağırlıkta bir karar başka işkollarında rastlanmamıştır. Sorunun karşısında kalan tek güç DİSK-Lâstik-İş'tir. Bu karar sendikamızın hızla daha da yığınsallaştığı bir döneme gelmiştir. İşkolumuzda bulunan ve çok az üyeli bir iki sarı sendika ya yok olmuştur yada yok olmanın eşiğindedir. Sarı sendikaların hakim oldukları işyerleri birer birer ve büyük bir hızla sendikamıza akmaktadır. Sendikamız sahip olduğu işkolu yetkisini sınıf sendikacılığı ilkelerine uygun bir biçimde işleterek bu işyerlerine girmektedir. Çok yakın bir gelecekte Lâstik işkolu işçilerinin birliği %90'lık bir orandan %100'lük bir orana yükselecektir. İşte bu konumda alınan karar ve sonuçları düşündürücü olmaktadır. Sendikamız işkolumuz işçilerinin bu sorun karşısında korunması için sürekli bir savaşımın içindedir. Bu savaşımın etkileri kamuoyuna yansımaktadır. Bakanlıklar ve hükümet nezdinde girişimlerimiz vardır. Ancak, şimdiye kadar sonuçsuz kalmıştır. Karar değiştirilmemiştir. Sonuçları olarak ortaya çıkan, işçileri ilgilendiren konularda ise hiçbir tedbir alınmamaktadır.

Sendikamız bu sorun karşısındaki savaşımını yaygınlaştırarak sürdürecektir. Yasal tüm olanaklarımız kullanılacak ve tüm olanaklarımız seferber edilecektir. Konfederasyonumuzun, kardeş sendikaların, demokratik kuruluşların ve demokrasiden yana tüm güçlerin bu savaşımda sendikamıza etkin bir destek göstereceklerine inanıyor ve hepsini bu yolda çaba sarfetmeye çağırıyoruz. Sorunun, 20.000'i aşan işçiyi ve aileleriyle birlikte 100.000 yurttaşı ilgilendiren boyutu bu etkin dayanışmayı gerekli ve ertelenmez kılmaktadır.

İSTA: İşkolundaki bunalımı ve nedenlerini bir bildiri ile kamuoyuna duyurdunuz. Bu konuda bakanlıklar ve hükümet nezdindeki girişimleriniz de biliniyor. Kısaca sorunu anlatırmısınız?

KÜÇÜK: İşkolumuzdaki bunalımın temel nedeni içinde bulunulan genel ekonomik bunalımdan kaynaklanmaktadır. Döviz darlığı nedeni ile ithalatın yapılmaması işkolumuzun büyük ölçüde ithalata dayalı olan hammadde gereksiniminin karşılanamaz hale gelmesine neden olmuştur. Ancak şimdi, işkolumuzda bütün ağırlığı ile yaşanılan bunalımın temel nedeni tek başına bu değildir. Çünkü, kısıtlıda olsa hammadde gereksinimi karşılanabilmekteydi. Firmalar kendi olanaklarını kullanarak, yada kredi temini yoluyla hammadde temin edebiliyorlardı. Ancak, yeni hükümet aldığı bir kararla tabi kauçuk, sentetik kauçuk ve plâstik hammaddesi gibi işkolumuzun temel hammaddelerinin ithalatını Petkim'e verdi. Bu kararı genel ilkeler açısından olumlu buluyoruz. İthalatın devlet elinde olması haksız kazançları ve sömürüyü engelleyici bir rol oynayacaktır. Fakat, sonuca bakınca değişik bir görünüm ortaya çıkmaktadır. Petkim hammaddeyi temin edememektedir. Daha önce kısıtlı ve zor şartlarlada olsa bulunulan kadarı bile bugün bulunamamıştır. Bu ikili sonuç yaratmaktadır. Birincisi, bu alanda kaçakçılığın önü açılmıştır. Geçtiğimiz günlerde gazetelerede yansıyan suni kauçuk ve plâstik hammaddesi kaçakçılığı yapanların yakalanması ve milyonlarca liralık hammaddeye el konulması olayı bunun açık işaretidir. Bu olay, kaçakçılığın yakalanarak ortaya çıkanıdır. Bu durum, haksız kazanç faktörünün zorlama tedbirlerle önlemeyeceğini ve daha büyük yolsuzluklara yol açtığını göstermektedir. Bu kaçakçılıkla mücadelenin de tek başına kaçakçı kovalamak ve yakalamakla yapılamayacağı açıktır. Hammaddenin yeterli temini kaçakçılığın kökünü kurutacaktır.

İkinci sonuç ise, bizi doğrudan ilgilendiren ve ana sorundur. Hammadde yokluğu nedeni ile işyerlerinde üretim durmuştur, yada durmak üzeredir. Çalışan işyerleri % 25-30 kapasitenin üstüne çıkamamaktadır. İşverenler her zaman olduğu gibi bunalımın yükünü işçilerin sırtından çıkarma eğilimindedirler. İşverenlerin üretim durmasının zararını toplu işçi çıkarma yolu ile gidermesinin önüne geçecek etkili yasal tedbirler yoktur. Kısaca, alınan karar işkolumuz işçilerini işsizlik ve açlıkla yüzyüze bırakır boyutlara ulaşmıştır. İşkolumuzda görülen toplu izin olayları bu girişimlerin açık işaretleridir.

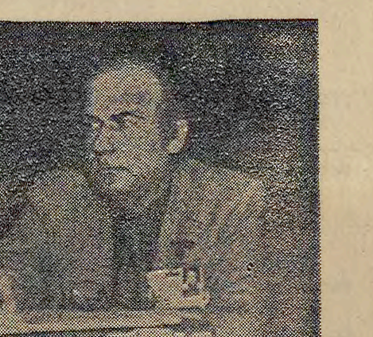

Celâl KÜÇÜK

Yarın: BANK-SEN Eğitim ve Basın Yayın Dairesi Başkanı Erol Serdar'ın görüşleri

kısa kısa

SOFYA

Sosyalist ülkeler Ekonomik Yardımlaşma Konseyi Dış Ticaret Komisyonu'nun toplantısı sona ermiştir. Toplantıda 1977 yılının bilançosu yapılmıştır. Bu dönemde, örgüte üye ülkeler arasındaki mal değişiminin, 1976 yılına oranla % 15 arttığı ve 90 milyar rubleyi aştığı belirtilmiştir. Toplantıya, üye örgütlerden başka Yugoslavya da bir temsilcisini göndermiştir.

ŞANGHAY

Bir Fransız destroyeri, Batı ülkelerinden gelen ilk askeri ziyaretçi olarak, Çin'in Şanghay kentine gitmiştir. Destroyer Çin'de bir hafta kadar kalacağı ve bazı başka kentleri de ziyaret edeceği bildirilmektedir.

İNDİANA

ABD'nin İndiana eyaletinin bir kentinde sarhoşluk nedeni ile nezarete alınan bir şahıs, Allah ile bir telefon görüşmesi yapmak istemiştir. Aşırı sarhoşluk yüzünden nezarete alınan kişi, karısı ile kavga ettiğini ve dün yadaki tek dostu ile, Allah ile bir telefon görüşmesi yapmak için polisten izin istemiştir. Ancak polis memurları, çok uzak olduğu için telefon görüşmesi yapması için izin vermeyeceklerini söylemişlerdir.

TOKYO

Kontrol kulesindeki tahribat nedeniyle açılış töreni ertelenen Japonya'nın Narita hava limanının açılışı Mayıs'ın ortasında yapılacaktır.

Tokyo'nun yeni uluslararası hava limanını korumak için tabancalarla donatılmış özel bir güvenlik kuvvetinin görevlendirileceği polis kaynakları tarafından bildirilmiştir.

Gözde geçirilmekte olan öteki önlemler arasında, havalimanının çevresine hendekler kazmak ve tahta kapıları çelik olanlarla değiştirmek bulunmaktadır.

LİZBON

Portekiz Devlet Başkanı Antonio Ramalho Eanes, iki gün önce Kurmay Başkanı General Rocha Vieira'nın ardından önceki gün de Lizbon Bölgesi Askeri Valisi General Vasco Lourenco'yu atamıştır. Lourenco'nun, ordu sol kanat önderi ve 1974 devrimi liderlerinden olduğu bildirilmektedir.

Yunanistan NATO ile özel bağ kuracak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Yunanistan Başbakanı Karamanlis, Danimarka Başbakanı Jorgensen ile yapılan görüşmelerin tamamlanmasından sonra verdiği bir demeçte, Jorgensen'in, Yunanistan'ın AET üyeliğini destekleme ve eğer mümkün olursa üyeliğin yıl sonuna dek sona ermesini arzu ettiği teminatını verdiğini söylemiştir.

Karamanlis ayrıca, Jorgensen'un, Yunanistan'ı ilgilendiren özel bazı konularda da bilgi verdiğini ve özellikle Yunanistan'ın NATO ile ilişkileri hakkında, NATO ile özel bir ilişki kurmasının istendiğini bildirildiğini açıklamıştır. Karamanlis, Jogensen'in görüşmeleri de Yunan tezlerini bilmesinde yarar gördüğü için Kıbrıs sorununa da değindiğini belirtmiştir.

Jorgensen ise Yunanistan'ın AET üyeliği işlemlerinin hızla sürdüğünü ve bu üyeliğin gerçekleşeceği zamanın yakın olduğuna inandığını söylemiştir. Jagensen, Karamanlis ile, AET bünyesinde politik alanda işbirliği ve uluslararası plandaki parasal sorunlar üzerinde görüştüklerini ve Karamanlis'in, Balkan bölgesindeki gelişmeler, Kıbrıs sorunu ve Yunanistan'ın NATO ile kurmak istediği özel bağa ilişkin görüşlerini belirttiğini söylemiştir.

Kozmonotlar dünya koşullarına alıştılar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

96 günlük uzay uçuşu ile dünya rekoru kıran iki Sovyet kozmonotu Romanenko ve Greçko'nun dünya koşullarına tamamen alıştıkları bildirilmiştir. Kozmonotlar, dünyaya döndüklerinden beri tıbbi kontrol ve bakım altında tutulmakta idiler. Kozmonotlar uçuş sırasında kaybettikleri üçer kiloyu geri kazandıkları, kan bileşimlerinin ve vücuttaki mineral oranlarının normalleştiği belirtilmiştir.

Kozmonotların, şu sırada uçuş raporunu hazırladıkları haber verilmektedir.

Dolar Avrupa'da da düşüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika Birleşik Devletlerinin dış ticaret açığının rekor düzeye ulaştığının açıklanması Batı Avrupa döviz borsalarında büyük bir panik yaratmıştır.

ABD Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasına göre Şubat ayında ticaret açığı 4 milyar 520 milyon dolar ile rekor düzeye ulaşmıştır. Böylece ABD uluslararası ticarette birbirini izliyen 21 aydır açık vermektedir.

Ticaret Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, petrol çelik televizyon alıcıları ve mamul mallar ithalatı açığının başlıca nedenleridir. Bakanlık yetkililerine göre bu durum Başkan Carter'ın Amerika'nın ticaret ortaklarına ticaret dengesizliğini düzeltmek için yardım etmeleri zamanının geldiğini anımsatması gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

İsrail'de barış gösterileri yapılıyor

★ BEGİN'DEN MÜMKÜN OLAN EN BÜYÜK ESNEKLİĞİ GÖSTERMESİ İSTENDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail'in başkenti Tel Aviv'de Ortadoğu'da barışın sağlanması için Begin'den mümkün olan en büyük esnekliği göstermesini isteyen büyük bir gösteri yapılmıştır. 40 bin kadar insanın katıldığı gösteriden barışın hemen sağlanmasını isteyen sloganlar bağırılmıştır. Aynı biçimde gösterilerin diğer İsrail kentlerinde de düzenleneceği ve aynı sloganlar doğrultusunda başka kampanyalar açılacağı da belirtilmektedir.

SOVYETLER VE LÜBNAN KP'LERİ İSRAİL'İ KINADI

Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Lübnan Komünist Partisi yaptıkları ortak bir açıklama ile İsrail saldırısını protesto etmişlerdir. SBKP MK Politbüro üyelerinden Andrei Krilenko ile Lübnan Komünist Partisi Genel Sekreteri başkanlığındaki heyetler arasında yapılan görüşmenin sonunda açıklanan bildiride, SBKP ve LKP İsrail'in Lübnan'a yaptığı saldırıyı kınamışlar ve Filistin devrimci hareketi ile dayanışma içinde bulunduklarını belirtmişlerdir.

Sovyet tarafı, İsrail birliklerinin Lübnan'dan hemen çekilmesi ve cumhuriyetin bağımsızlığı, hükümranlığı ve toprak bütünlüğünün korunması için savaşan anti - emperyalist güçleri her zaman destekleyeceğini de belirtmiştir.

Christopher nötron bombasına onay arıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanı Yardımcılarından Chirstopher, Hamburg'da Şansölye Schmidt ile yaptığı görüşmeden sonra, Başkan Carter'ın, Avrupalı müttefiklerin onayını almadan Nötron Bombasının üretimine geçilmeyeceği sözlerini yinelemiştir. Christopher, Ankara'dan sonra uğradığı Federal Almanya'dan sonra da İngiltere'ye geçerek, Başbakan Callaghan ve Dışişleri Bakanı Owen ile Nötron Bombası konusunu görüşecektir. Bilindiği gibi, Nötron Bombasına gösterilen büyük tepki üzerine NATO üyesi ülkeler bu bombanın ülkelerine yerleştirilmesini açıkça istememişler ve bu nedenle bombanın üretimi bir süre için ertelenmişti.

Carter ırkçıların yumuşamasını istiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Carter, Nijerya'da yaptığı görüşmelerden sonra verdiği demeçte, ABD'nin Güney Afrika ile olan ilişkilerinin, bu ülkede ırkçılığın sona erdirilmesine bağlı olduğunu iddia etmişti. Carter, Rodezya'da sağlam bir anlaşmanın yapılması için bu anlaşmaya Yurtsever Cephe'nin de katılmasının gerekli olduğunu söylemiştir. Carter, bu ülkelerde yönetimin siyah çoğunluğa devredilmesi konusunda bir fikir belirmemiştir.

Carter, Nijerya'ya yaptığı ziyaret sırasında Nijerya yöneticileri ile, Afrika sorunları ve petrol fiyatları konusu görüşülmüştür. Bu arada Carter ile bir görüşme yapmak için Lagos'a giden Zambiya Dışişleri Bakanı, Afrika'nın güneyindeki durumun gerginleşmesinden ABD ve İngiltere'nin sorumlu olduğunu söylemiştir.

Başkan Carter'in Nijerya'ya gitmesinden hemen önce Nijerya gazetelerinin, ABD'nin yalnızca tekellerin çıkarlarını kollamak için yürüttüğü politikayı eleştiren yayınlar yapıldığı bildirilmektedir.

olaylar ve gerçekler

bilge dicleli

Nötron bombası ve Carter

Son zamanlarda ABD yönetimi, kendi çapında BM Silahsızlanma Oturumlarına hazırlanıyor. Bu yolda ki gelişmeler, özellikle son günlerde yoğunlaştı. Bir yandan Brüksel'deki NATO merkezinde ABD ile NATO üyeleri arasındaki Nötron görüşmeleri kesilirken, diğer yandan Türkiye'den de geçen ABD Heyeti, Federal Almanya ve İngiltere Başbakanlarıyla Nötro'nun yasaklanmasına ilişkin görüşmeler yaptılar. Bu arada Amerikan gazetelerinde, bombanın üretimi konusundaki kararın bir süre için ertelendiği yolunda haberler çıkmaya başladı.

Bütün bunlar Nötro'nun ve tüm nükleer silahların yasaklanmasına ilişkin gelişmeler olabilir. Ama olmayabilir de.

Çünkü ABD emperyalizmi, halkları yanıltmak ve gerçekleri çarpıtmakla ün salmıştır.

Çünkü ABD emperyalizminin saldırgan örgütü Pentagon, Nötron Bombasının üretimi konusunda karar alması için Carter'e baskı yapmaktadır.

Çünkü NATO Komutanı Haig Nötronun Avrupa'daki NATO üyeleri açısından ne kadar «gerekli» olduğunu iddia eden demeçlerini sıklaştırmıştır.

Çünkü silah tekelleri, üretimiyle büyük paralar sağlayacakları bu silahtan vazgeçilmesini istememekte, insanlığın yok olması tehlikesine karşılık kâr talep etmektedir.

Çünkü Carter yönetimi, tüm alanlarda ikili oynamaktadır. Yani bir yandan dünya halklarının istekleri ve önerileri doğrultusunda davranıyormuş gibi yapmakta, öte yandan da el altından Pentagon ve CIA patentli planları piyasaya sürmektedir. Son Güney Lübnan saldırısına karşı tavrı bunun örneğidir. ABD, İsrail'e Güney Lübnan'dan çekilmesini söylemiştir, ama el altından da saldırıyı desteklemiş, İsrail'e yeşil ışık yakmıştır.

İnsan haklarını hunharca çiğneyen ABD yönetimi, diğer ülkelerin içişlerine karışma amacını güderek sahte bir insan hakları kampanyasına sarılmıştır. Ve bu örnekler çoğaltılabilir.

Evet, Carter yönetimi, Nötron Bombası konusunda geri adımlar atar görünmektedir. Ama görüntü gerçek her zaman birbiriyle uyuşmaz. Bu arada BM Silahsızlanma Genel Kurulu da yaklaşmaktadır. ABD emperyalizmi, böylesine büyük boyutlu bir toplantıda, dünya halklarının en somut talepleri olan genel ve tam silahsızlanmanın sağlanması, başta Nötron Bombası olmak üzere, tüm nükleer silahların yasaklanması karşısında «bakın biz de birşeyler yapıyoruz» görüntüsü vermek, BM Silahsızlanma Konferansı ertesinde ise bir provokasyonla bombanın üretilmesine ilişkin kararı almak niyetinde olabilir.

Fakat burada vurgulanması gereken bir nokta var. Dünya halkları, genel ve tam silahsızlanmanın sağlanması, barışın geri döndürülmez bir olgu durumuna getirilmesi ve Nötron Bombası dahil, tüm nükleer silahların yasaklanması yolunda büyük bir savaşım vermektedir. Cenevre'de düzenlenen Silahsızlanma toplantısına, devlet başkanlarından, dini liderlere, kadınlardan işçilerden parlamenterlere kadar dünyamızdaki her kesimi temsil eden çok sayıda kişi katılmıştır. «Nötron Bombasına Hayır» demek için dünyamızın demokratik ve barışsever güçleri tarafından düzenlenen bir Amsterdam Mitingi, çeşitli ülkelerden gelen binlerce insanı bir araya getiren dev bir yürüyüş olmuştur. Ve halkların caydırıcı gücü giderek artmaktadır. ABD'deki anti-nötron gösterileri de bu arada saymak gerekir.

Evet, Carter yönetimi biraz geri çekilir gibi davranmaktadır. İşte tam bu noktada ülkemiz barış güçlerine de büyük görevler düşüyor. Bombanın üretilmesi halinde, yerleştirilmesi beklenen topraklardan biri de Türkiye'dir. Böylesi kitle kırım silahlarının yerleştirildiği bir ülkede ise, halkın güvenliğinden, çocukların geleceğinden bahsetmek hayal olacaktır. Ve Ecevit hükümeti, henüz bombaya ilişkin tavrını açıklamamıştır. Ülkemizin barış güçlerine dü şen görev, hükümetin bombaya karşı çıkmasını sağlayacak girişimlerini yoğunlaştırma ve Barış Derneği'nin 3 Nisan'daki 1. Kuruluş Yıldönümünden sonra daha da yoğunlaştıracağı anti-nötron kampanyada aktif yer almaktır.

dünyada geçen hafta

Nötron bombasının yapımı bir süre ertelendi

Dünya barışçı güçlerinin nötron bombasına karşı yürüttüğü muhalefet sonucu ABD yönetimi nötron bombasının üretimine geçme tarihini bir süre için erteledi. Bombanın Batı Avrupa ülkelerine yerleştirilmesi planlarına karşı bu ülkelerde büyük bir tepkinin doğması, bu ülkeler yönetimlerini zor durumda bıraktı ve bombanın üretim tarihinin ertelenmesinde önemli bir rol oynadı. Bir çok Batı Avrupa resmi çevreleri, bu bombaya karşı olduklarını açıklamışlardı. En son olarak da, ABD'nin Avrupa'daki en yakın müttefiki Federal Almanya'nın Sosyal Demokrat Parti Başkanı Brandt bile nötron bombasına karşı olduğunu açıklamıştı.

Moro için dörüşme yapıldığı öne sürüldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İtalya'da yayınlanan bazı gazetelere göre İtalya hükümeti, Aldo Moro'yu kaçıran «Kızıl Tugaylar» teröristleri ile görüşmeler yapmaya başlamıştır. Ancak hükümet sözcüleri bu haberleri yalanlamışlardır. Gazetelere göre bu görüşmeler, güvenlik açısından gizlice yürütülmektedir.

Bilindiği gibi «Kızıl Tugaylar» teröristleri Aldo Moro'ya karşılık, tutuklu bulunan «Kızıl Tugaylar» üyelerinin serbest bırakılmasını istemişler, hükümet ise bu isteği reddetmişti. Bu arada Mafia da bir açıklama yaparak Moro'nun bırakılmasını istemişti.

Portekiz Komünist Partisi kazanımları korumakta kararlı

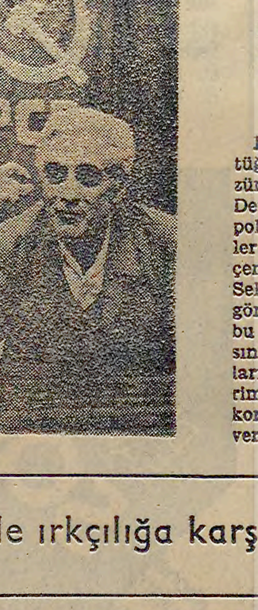

★ Komünist Partisi Genel Sekreteri, Cunhal, hükümeti desteklemiyor, 25 Nisan Devriminin kazanımlarını koruyacaklarını belirtiyor.

Portekiz'in içine düştüğü zor duruma bir çözüm bulmak endişesi ile Devlet Başkanı Eanes, politik liderle görüşmeler yapıyor. Eanes geçen hafta PKP Genel Sekreteri Cunhal ile de görüştü. Ancak Cunhal, bu hükümetin politikasına destek olmayacaklarını ve 25 Nisan devriminin kazanımlarını korumak için savaşım vereceklerini belirtti.

TUNUS'DA GERİCİLİK SALDIRIYOR

Tunus'da Ocak ayında genel grevi kanla bastıran gericilik, baskılarını sürdürüyor. Genel grev çağrısı yapan Tunus Genel İşçi Sendikaları Merkezi Başkanı Habib Aşur, bu davranışı yüzünden «yıkıcılık» suçu ile yargılanıyor. Tunus'da bu suça ölüm cezası veriliyor. Sendika merkezi de, geniş tutuklamalardan sonra gericilerin at oynattığı bir alan durumuna geldi. Şimdi yönetimde, hükümet yanlısı gericiler bulunuyor.

Moro'nun kaçırılması kime yaradı ?

İtalya'da Moro'nun kaçırılması fırsatından yararlanılarak anti-demokratik yasalar yürürlüğe kondu. Ülkenin üç büyük sendika federasyonunun bu önlemlere karşı hemen tavır almalarına karşın polis geniş yetkilerini kullanmaya başladı bile. Bu arada, «Kızıl Tugaylar»la sıkı ilişki içindeki CİA ve neo-faşistlerden sonra Mafia da işe karıştı. Geniş aramalardan rahatsız olduğunu söyleyen Mafia, Moro'nun hemen bırakılmasını istedi.

Afrika'nın Güneyinde ırkçılığa karşı iki toplantı

★ RODEZYA'NIN SINIRINDA BULUNAN BEŞ GÜNEY AFRİKA ÜLKESİ ZİMBABWE YURTSEVER CEPHESİNİ DESTEKLİYOR

Rodezya ile sınırı bulunan beş güney Afrika ülkesi ve Zimbabwe Yurtsever Cephesi liderleri Zambiya'da yaptıkları toplantıda Rodezya'da sürdürülen ırkçılığı kınadılar ve Yurtsever Cephe'yi desteklediklerini açıkladılar. BM Özel Namibya Komisyonu da Lusaka' da toplanarak ırkçı Güney Afrika'nın Namibya'daki işgal birliklerini çekmesini ve Namibya halkının kendi kaderini tayin hakkının tanınmasını istedi.

İRAN ŞAHI SIKIŞIYOR

İran'da faşist Şah rejimine karşı protestolar giderek genişliyor. Hafta başında Tahran'da çıkan çatışmaların ardından, «İran Ulusal Cephe Birliği Kuvvetleri», geçen ay Tebriz'deki gösterilerde 14 kişinin öldürülmesini protesto etmek için bir günlük genel grev çağrısı yaptı. Ulusal Cephe Birliği'nin bir çok kentte düzenlediği mitinglerde Şahlık rejimi protesto edildi. Bu mitinglere de yapılan hükümet müdahaleleri sonucu ölü sayısı artıyor.

Çad ile Frolinat anlaştı

Çad'ın hükümet temsilcileri ile, bağımsızlık için savaşan Frolinat temsilcileri arasında geçen hafta bir anlaşma imzalandı. Anlaşmaya göre ateşkes yapılıyor ve hükümet Frolinat'ı tanıyor. Libya, Nijerya ve Sudan'ın uygulanmasını denetleyecekleri anlaşmaya göre, taraflar Çad'da yolculuk özgürlüğünü kabul ediyorlar ve birbirlerine karşı yürüttükleri basın kampanyasına son veriyorlar.

Sri Lanka KP 10. Kongresi yapıldı

Sri Lanka Komünist Partisinin 10. Kongresi geçen hafta içinde yapıldı. Kongre, Parti Genel Sekreteri Keuneman'ın Ulusal Demokratik Cephe kurulması tezini oybirliği ile onayladı. Parti çalışmalarının hızlandırılması gereğine işaret edilen kongrede, ulusal bağımsızlık ve demokratik dönüşümler için verilen savaşıma ulusal burjuvazinin öncülük edemeyeceği vurgulandı. Bu arada, ülkedeki milliyetler arasında düşmanlık yaratılmak istendiği ve bu sorunun, ileri demokratik bir düzen çevresinde bütünleşilerek çözümlenebileceği belirtildi.

7 Kalem Asbest Levha Satınalınacaktır

Şartnamesi bedelsiz olarak aşağıdaki adreslerden alınabilir:

1 — İSKENDERUN'da Müessesemiz Ticaret Müdürlüğü,

2 — İSTANBUL'da Sirkeci Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han. Kat: 4-5'deki Mümessilliğimiz,

3 — ANKARA'da Kavaklıdere Tunus Cad. No: 63'deki Mümessilliğimiz,

İSTEKLİLERİN şartnamemiz esaslarına göre hazırlayacakları 77-1035/1 No'lu dosyayla ilgilidir meşruhatlı kapalı teklif mektuplarını, geçici teminatlarıyla birlikte engeç 21.4.1978 Cuma günü saat 14.30'a kadar İskenderun Demir ve Çelik Fab. Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilân olunur.

(Basın 13498 — 107)

BARIŞ DERNEĞİ ÜYELERİNE DUYURU

2.4.1978 Pazar günü saat 11.00'de İstanbul Belediye Sarayı Meclis Salonu'nda «Dünya Barışı ve Nötron Bombası» konulu bir seminer düzenlenmiştir. Dünya Barış Konseyi'nin ve bazı Avrupa ve komşu ülkeler Barış Komiteleri temsilcilerinin konuk olarak hazır bulunması beklenen bu seminerden sonra, birlikte bir tanışma gezisi ve yemekli toplantı yapılacaktır.

Üyelerimizin katılımları önemle rica olunur.

BARIŞ DERNEĞİ
Merkez Yürütme Kurulu

DUYURU

Barış Derneği 1. Kuruluş Yılını Kutlama Şenliği
(Spor ve Sergi Sarayı - 3.4.1978 saat 20)

PROGRAM :
Maria Dimitriadis (Konuk Sanatçı)
Ali Rıza BİNBOĞA
Ali Ekber ÇİÇEK
Yurdaer DOĞULU
Halkevleri Folklor Ekipleri.

Davetliyeler: BARIŞ DERNEĞİ
İstiklâl Caddesi No: 459 Kat: 5 (44 89 03)
ve
Diğer Demokratik Örgütler

Not: Dönüş için her semte otobüs sağlanmıştır.

İkinci bir Ümraniye Olayı yaratılmak isteniyor

Eskişehir'de 200 evlik bir gecekondu mahallesi yıkılmak isteniyor

★ ESKİŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ'NİN AP, MHP VE MSP'Lİ ÜYELERİ EVLERİN YIKILMASI YOLUNDA KARAR ALDIRDI...

☆ HUZUR MAHALLESİ SAKİNLERİ, DOZERLERİ SOKMAYACAKLARINI BELİRTİYOR.

ESKİŞEHİR, (İSTA)

Eskişehir'de 15 yıldır kurulu bulunan **Huzur Mahallesindeki** 200 gecekondunun yıkımı için Belediye Meclisinde karar alındığı bildirilmiştir. **AP, MHP, MSP** gibi gerici partilerin üyelerinin oylarıyla Eskişehir Belediye Meclisi'nde istimlak kararı alınmasından sonra, Huzur Mahallesi sakinleri, «Dozerlerin evlerimizi yıkmasına izin vermeyeceğiz» demişlerdir. Yaklaşık 2 bin kişinin oturduğu bu mahallede girişilecek yıkımın, yeni bir Ümraniye olayı ortaya çıkarmasından korkulduğu bildirilmektedir.

Huzur Mahallesindeki gecekonduların yıkımı için eski Belediye Başkanı döneminde de öneri getirilmiş, ancak reddedilmiştir. AP'li **Hicri Sezen'in** Belediye Başkanlığı'na seçilmesinden sonra bu konudaki girişimler yoğunlaşmıştır. Daha önce Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından da istimlâk edilen Huzur Mahallesi hakkında yıkım kararı Belediye Meclisinin kararı ile kesinlik kazanmıştır. Belediye Meclisi'nin bu konu ile ilgili toplantısına mahalle sakinlerinden de katılanlar olmuş, tartışmalar sırasında zaman zaman itirazlarda bulunmuşlardır.

Yıkımın engellenmesi için imza toplayan Huzur Mahallesi sakinleri konuyu **Eskişehir Valiliğine** bildirmişler ve Anadolu Üniversitesi için Büyükdere Mahallesi yakınlarında yeterli boş arazinin bulunduğuna dikkati çekmişlerdir.

Belediye'nin kararından sonra bir açıklama yapan mahalle sakinleri, dozerleri sokmayacaklarını ve evlerini yıktırmayacaklarını belirtmişlerdir.

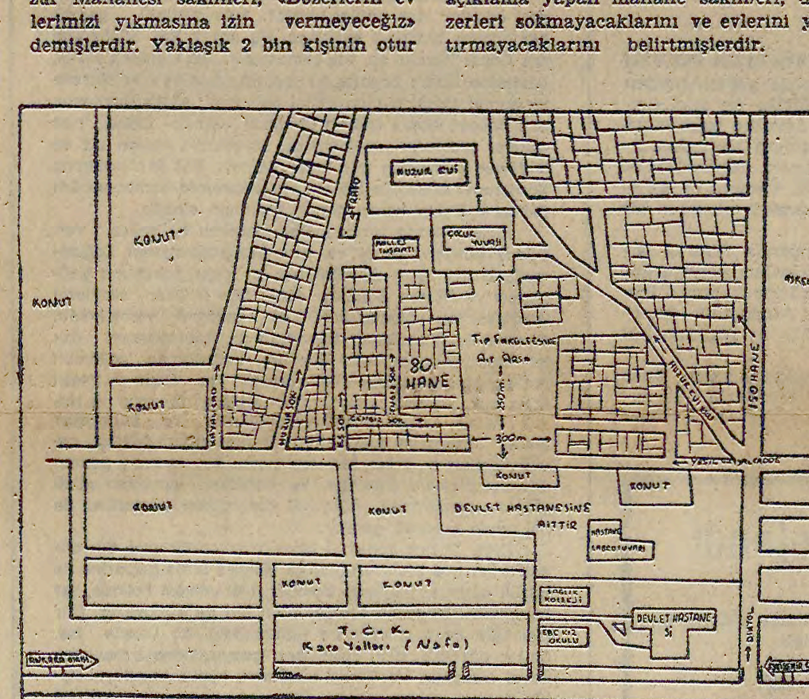

Yukarıdaki krokide 200 evlik Huzur Mahallesinin konumu görülüyor.

ANKARA, (ANKA)

Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker, Türkiye'nin yalnız dış kaynağa ve borca dayalı olarak kalkınamayacağını belirtmiş ve **«kendi kendine yeterli bir ekonomik yapıya sahip olması Türkiye'nin ergeç varması icabeden bir hedeftir»** demiştir.

Kısa adı TUSİAD olan Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı Berker, ANKA Ajansı'nın sorularını cevaplarken, son devalüasyonun olumlu bir karar olduğunu söylemiş, ancak devalüasyonla birlikte alınması gerekli yan tedbirlerin eksik ve çelişkili olduğunu kaydetmiştir. Berker, **«kur farkları»** konusuna da değinmiş, bu farklardan doğan yükü kaldırmanın üretimi aksatacağını savunmuştur. Berker, **«bu uygulama iflaslara yol açabilecek, istihdam ve üretimi olumsuz yönde etkileyecektir»** şeklinde konuşmuştur.

Feyyaz Berker'in ANKA muhabirinin sorularına verdiği cevaplar şöyledir:

BÜYÜK SERMAYE BAZI EKONOMİK KARARLARI YENİDEN ELEŞTİRDİ

TUSİAD Başkanı; Hükümeti, üretimin azalması ve enflasyonla tehdit etti

★ BÜYÜK SERMAYEYE GÖRE BAZI MADDELERİN DEVLET ELİYLE DAĞITIM KARARLARI ÖZEL SEKTÖRÜN GÜVENLİĞİNİ SARSIYOR

☆ BERKER, «KUR FARKLARININ İADESİ VERİLEN HAKLARIN VE GARANTİLERİN GERİ ALINMASIDIR» DEDİ

DEVLETLEŞTİRMELER ÖZEL SEKTÖRE ZARARLI

ANKA: Son ekonomik gelişmeler ile ilgili görüşünüz nedir?

Berker: Türkiye'nin bugün en büyük sorunu döviz darboğazıdır. İkinci sorunu istihdam ve fiat artışları sorunudur. Bu sorunlar ve öncelikleri aslında iç içinedir. Türkiye'de bugün sanayinin 1977 Şubat'ından bu yana döviz transferleri yapılamadığı için hammaddesini kâfi miktarda getirememiş olması, üretimdeki büyük bir eksikliği ortaya çıkarmıştır. Bunun yanında elektrik enerjisindeki aksaklıklar ve uzun süren grevler üretimi düşürmüştür. Dolayısıyla, üretimin arttırılması Türkiye'nin bugün önünde bulunduğu sorunlara çözüm getirecek tek yoldur.

Arz talep dengesi tamamiyle bozulmuştur. Hükümetin istikrar tedbirleri bu amaca dönüktür. Ancak, alınmış olan bazı kararların bir yıl içinde bütün sorunları çözecek gibi ele alınışı çok yanlıştır. Örneğin: KİT'lerin üretikleri mallara birikmiş yılların zamlarını bu yıl içinde yapması enflasyonu kamçılayıcı, fiat artışlarını büyük çapta arttırıcı olmuştur. Diğer yandan, devletin madenlerinin işletilmesini eline alma kararı ve demir ithalâtının devletleştirilmesi demir, çimento, kereste gibi ana maddelerin devlet eliyle dağıtımı konusunda alınmış olan kararlar özel sektörün karma ekonomi ve serbest rekabet koşulları içinde ekonomiye katkısını sürdürmesini anayasanın güvenlilik ve kararlılık ilkesi açısından zedelemiştir. Bu alanda özel sektörün önemli ekonomik katkısı önümüzdeki aylarda eksikliğini bariz bir şekilde gösterecek ve ekonomiye bilhassa inşaat sektörüne büyük zarar verebilecektir. KİT'lerin mevcut durumu kamuoyunca bilinmekte ve bürokrasinin neyi ne kadar başarılı yaptığı bilinmektedir. Dağıtımda karaborsanın ve haksız kazancın kimse yanında olamaz. Özel sektör içinde bir kısım müessese veya kişilerin karaborsa yaptığı gerekçesi ile bu kesimleri hükümetin devletleştirmesi okullarda anarşik olaylar önlenemiyor diye okulları kapatmasına benzemektedir.

İMF İLE ANLAŞMA OLUMLUDUR AMA...

ANKA: İMF ile yapılan anlaşmayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

BERKER: İMF ile yapılan anlaşmaların Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartlar altında zorunlu olduğu bilinmektedir. Ancak, bu anlaşmadan ve elde ettiğimiz 450 milyon dolarlık 2 yıl içinde Türkiye'ye tanınan kredinin bugünkü sorunlarımızı temelden çözmesi mümkün değildir. Ancak, sorun bundan sonra birikmiş olan borçlarımızın konsolide edilmesi ve yeni taze kredilerin alınması noktasında düğümlenmektedir. Türkiye'nin bugün birikmiş kısa vadeli borçları, 1.7 milyar dolar tutarında ki mal mukabili ve kabul kredili ithalât dahil 5.5 milyar dolara yükselmiştir. 1978 yılında yapılması planlanan yaklaşık 5 milyar dolarlık ithalatı da buna eklersek 1978 yılı için de 10.5 milyar dolarlık bir finansman ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Ancak, Türkiye yalnız dış kaynağa ve borca dayalı uzun vadeli ekonomik kalkınmasını sağlıklı sürdüremez. Kendi kendine yeterli bir ekonomik yapıya sahip olması Türkiye'nin er geç varması icabeden bir hedeftir.

KUR FARKLARININ GERİ İSTENMESİ HUKUK'A AYKIRIDIR

ANKA: Kur farkları hususundaki görüşleriniz?

Berker: Kur farkları ile ilgili konuyu biz iki açıdan değerlendirmek istiyoruz. Birincisi geçmişte verilen hakların ve garantilerin geriye alınması ve kaldırılması hukuka aykırıdır. Örneğin: Planlar da öngörülen yatırımların teşviki için gümrük muafiyeti gibi özel dış krediler de verilmiş bulunan kur garantisi bugün makabline şamil bir uygulama ile kaldırılmıştır.

İkincisi geçen yıl mal mukabili ve kredili ithalat yoluyla sanayicinin hammaddesini o günkü kur üzerinden maliyetlerine intikal ettirmiş olduğu ve fiat kontrolüne tabi müesseselerin fiat kontrol komitesinin tespit etmiş olduğu fiatlarla mallarını satmış bulundukları bilinmektedir ve tevsiki her zaman mümkündür.

Sanayicinin iradesi dışında 1977 Şubat'ından bu yana Merkez Bankasının transfer yapamamış olmasının cezasını sanayici ye yüklemek büyük haksızlıktır. Kur farklarının içinde bulunduğumuz yılın fiyatlarına yansıtılması diğer girdilerdeki artışlarda hesaba katıldığında enflasyonu tahammül edilmez bir seviyeye çıkaracaktır. Diğer yandan sanayicinin bu yükleri kaldırması ve üretimini devam ettirmesi aksayacaktır. Bu uygulama iflaslara yol açabilecek istihdam ve üretimi olumsuz yönde etkileyecektir.

DEVALÜASYON OLUMLU BİR KARARDIR, AMA ÖNLEMLER YETERSİZ

ANKA: Devalüasyon ve vergi iadesi üzerindeki görüşleriniz?

Berker: Devalüasyonun yapılmış olması olumlu bir karardı. Çünkü Türkiye'deki fiyatlarla dış fiyatlar arasında çok anormal farklar çıkmış, ithalat cazip, ihracat imkânsız hale gelmişti. Devalüasyonla birlikte alınması gerekli yan tedbirler eksik ve çelişkili olmakla birlikte devalüasyondan beklenen en büyük fayda, bilhassa birikmiş olan tarım ürünlerinin süratle ihracı ile sınai ürünlerde ihracat kapasitelerinin arttırılmasını sağlamaktır. Ancak, vergi iadelerinde yüzde 50'ye varan bir azalma yapılmıştır ki, bu ithal ve yerli girdilerdeki maliyet artışları ile birlikte mevcut avantajı sınai ürünlerde aleyhe çevirmiştir. Türkiye'nin bu konuda önemli tedbirleri acilen alması gerektiğine inanıyoruz.

Turizm alanında da devalüasyonun Türkiye'ye turist akımını bu yıl süratle arttıracağı inancındayız. İşçi dövizlerinde de belirli bir artışın bu günden ortaya çıkmış olması devalüasyonun isabetli yapılmış bir karar olduğunu ortaya koymaktadır. İşçi dövizlerinde süreklilik kazandırıcı ilave tedbirlerin alınması gerektiğine inanmaktayız.

Akaryakıt bayileri "eyleme geçme,, yetkisi istiyor

MANAVGAT, (ANKA)

Kısa adı «PUİS» olan Petrol Ürünleri İşverenleri Sendikası Genel Sekreteri Hilmi Direkçi, akaryakıtda savurganlığı önlemek için yetkili kurumlarımızdan eyleme geçme yetkisi istiyeceğiz» demiştir.

4 Bin akaryakıt bayiinden oluşan Türkiye Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası'nın Genel Sekreteri Hilmi Direkçi konuyla ilgili olarak şu açıklamayı yapmıştır:

«Akaryakıt savurganlığını önleyemediğimiz sürece, ekonomimiz sağlıklıdır diyemeyiz. Ülkenin ekonomik durumunu göz önüne alarak akaryakıt tüketiminde tanık olduğumuz savurganlığı önlemek için yetkililere sık sık yaptığımız uyarıların hiç dikkate alınmadığını üzülerek görmekteyiz.»

Uluslararası Akdeniz Festivali'nin bu yıl halka dönük olacağı bildirildi

İZMİR, (A.A.)

Turizme canlılık kazandırmak amacı ile düzenlenen Uluslararası nitelikteki Akdeniz Festivali bu yıl 3-11 Haziran tarihleri arasında 14 Akdeniz Ülkesinin katılması ile gerçekleştirilecektir.

Turizm Tanıtma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve İzmir Belediyesi'nin ortaklaşa düzenledikleri Festivalin geçmiş yıllara oranla daha renkli geçmesi için, Festival Komitesi'nin yoğun bir çalışma temposu içine girdiği bildirilmektedir.

Fuar Müdürü Hamdi Asena, Uluslararası Akdeniz Festivali'nin bu yıl geçmiş yıllardan daha düzenli ve ahenkli geçmesi için yeni düzenleme ve planlamalara gidildiğini söylemiş, «3-11 Haziran tarihleri arasında İzmir'in yoğun günler geçireceğine inanıyorum. Halka dönük çeşitli folklor ve müzik şölenleri ile 14 Akdeniz Ülkesinin birbirleri ile örnek bir kaynaşma göstereceklerî kanısındayım» demiştir.

Akova: "Toprak reformundaki haksızlıkları ortadan kaldıracağız,,

URFA (THA)

Toprak Tarım Reformu Bölgesi Urfa'da incelemeler yapmak üzere dün Gaziantep'ten Urfa'ya geçerken Sürüç yol ayrımında kendisini karşılayan toprak sahiplerine hitaben bir konuşma yapan Devlet Bakanı Akova özetle, «Urfa'da uygulanan toprak reformu birçoğumuzu üzmüş, bir kısım vatandaşlarımızı da mağdur etmiştir. Kanunlar vatandaşı mağdur etmemeli, vatandaşa daha iyi imkânlar hazırlamalıdır. Bugün Urfa'da uygulanan toprak reformunun haksız ve aksak yönleri vardır. Bu haksızlıkları yeni hazırlayacağımız kanunlarla mutlaka ortadan kaldıracağız. Vatandaşın aleyhine işleyen hükümleri yeni kanunla gidereceğiz» demiştir.

Bakan'ın Urfa Bölgesindeki incelemeleri iki gün devam edecektir.

televizyon

19.00 EVRENDE İKİ KONU
19.25 KLÂSİK MÜZİK
20.00 HABERLER
20.45 ENERJİ TASARRUFU (SON BÖLÜM)
21.05 MUTSUZLAR
21.50 TÜRK SANAT MÜZİĞİ TOPLU PROGRAMI
22.02 ÇANAKKALE SERAMİKLERİ
22.50 GÜNE BAKIŞ

radyolar

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
07.30 HABERLER
09.02 KADIN DÜNYASI
10.01 Arkası Yarın
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
17.02 Akşama Doğru
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
19.00 HABERLER
20.15 Köy Dağarcığı
21.02 Türküler
23.00 HABERLER
01.00 KAPANIŞ

TRT 2

08.00 GÜN BAŞLIYOR
10.30 Ruh Sağlığı
11.20 Şarkılar
13.00 HABERLER
13.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
16.20 ARKASI YARIN
19.00 HABERLER
20.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT 3

07.00 AÇILIŞ
09.00 Sabah Konseri
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Kadınlar Topluluğu
15.00 Günün Konseri
17.30 Oda Müziği
19.00 Müzikli Dakikalar
20.00 Yurttan Sesler
22.00 Müzik Takvimi
24.00 Gece ve Müzik
01.00 KAPANIŞ

bulmaca

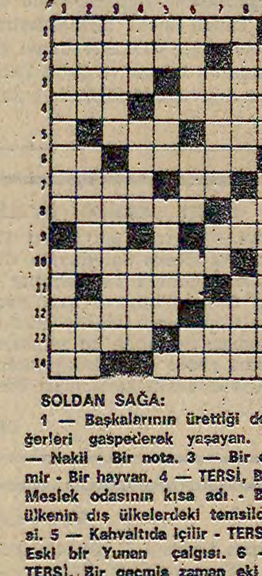

SOLDAN SAĞA:
1 — Başkalarının ürettiği değerleri gaspederek yaşayan. 2 — Nakil - Bir nota. 3 — Bir emir - Bir hayvan. 4 — TERSİ, Bir Meslek odasının kısa adı - Bir ülkenin dış ülkelerdeki temsilcisi. 5 — Kahvaltıda içilir - TERSİ, Eski bir Yunan çalgısı. 6 — TERSİ, Bir geçmiş zaman eki - TERSİ, Ruh hali. 7— Zayıflık - Yabani hayvan barınağı. 8 — İtalya'da bir şehir - Çok değil. 9 — Su (eski dilde) - Hıristiyan peygamberi. 10 — Suç, yanlış. 11 — TERSİ Fırtına - Bir nota. 12 —Meyve, vb. şeylerin genel adı, Ok atmada kullanılır. 13 — Bir erkek adı - Kuzey kesimi sosyalist, güneyi ise Amerikan uydusu olan bir ülke. 14 — İlgi zamiri - Kalın ip.

YUKARDAN AŞAĞI:
1 — Ortadoğuda Amerikan ve İsrail yayılmacılığına hizmet eden karşı devrimci ideoloji - Bir spor. 2 — Doğumun karşıtı - Her zaman - TERSİ, Bir şart sözcüğü. 3 — Trakya'da bir nehir - ABD'de bir eyalet. 4 — Bir ev eşyası - Yunancanın ilk harfi - «Hasretinden Prangalar Eskittim» adlı, şiir kitabının yaratıcısı. 5 — TERSİ, İridyumun simgesi - Avuç içi - Hoş olmayan. 6 — Beklenen şey - Brezilya'nın başkentinin kısa adı - Su (eski dilde) - TERSİ, Beyaz. 7 — Roma'yı yaktıran deli imparator - Köpek - Cadde, sokak, vb. şeylerin genel adı. 8 — Paylaşım - İskambilde birli - Bir sinir hastası. 9 — Kıbrıs Komünist Partisinin kısa adı - Görecelik.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:
1 — Faşist - Tİ. 2 — Alim - Etek. 3 — Kaka - Rüya. 4 — Ama - İkram. 5 — teyeH. 6 — Temayül. 7 — Tanı - Es. 8 — La - neilicA. 9 — eS - Etamin. 10 — Rast - nanA. 11 — İlaç 12 — Tiryaki 13 — ile - İSTA. 14 — On - kE - Po.

YUKARDAN AŞAĞI:
1 — Fakat - İlerici. 2 — Alamet - Asal - Lo. 3 — Şikayet - Saten. 4 — İma - Emanetçi. 5 — İhanet - riK. 6 — Terk - Yılan - YSE. 7 — Türkü - İmalat. 8 — teyA - leciN - Kap. 9 — İkame - Sanayi.

GEMLİK KÖRFEZİNDEKİ FABRİKALAR, ARTIK SULARLA DENİZİ KİRLETTİKLERİ GEREKÇESİYLE MAHKEMEYE VERİLDİ

GEMLİK (THA)

Gemlik Kaymakamı Namık Kahvecioğlu, Körfezde kurulan fabrikaların su tasfiye sistemleri olmadığından artık sularla denizi kirlettikleri gerekçesiyle haklarında dava açıldığını söylemiştir.

Su Ürünleri Yasasına göre, kıyı kesimlerinde bulunan sanayi kuruluşlarının kullandıkları pis suları doğrudan denize akıtmalarının yasaklandığını, bu kuruluşların bir tasfiye sistemi oluşturmaları gerektiğini belirten Kaymakam Kahvecioğlu, yasa hükümlerine uymayan fabrikalar hakkında 2'nci kez dava açıldığını açıklamıştır.

TRABZON'DA 555 KÖYÜN 139'UNDA ELEKTRİK VAR

TRABZON (THA)

TEK Köy Elektrifikasyonu 10. Bölge Müdürü Halil Didin, Trabzon'un 555 köyünün 139'unda elektrik bulunduğunu, 164 köyde de çalışmaların kısa sürede tamamlanarak hizmete gireceğini bildirmiştir.

yurt haberleri

12 KÖY-KOOP üyesine traktör dağıtıldı

HATAY (THA)

Hatay'da 11 kooperatiften oluşan ve merkezi Altınözü ilçesinde bulunan KÖY-KOOP'a bağlı Hatay Köy Kooperatifleri Birliği üyelerinden 12 üreticiye, düzenlenen törenle traktörleri teslim edilmiştir.

Törende Senato Dışişleri ve Turizm Komisyonu Başkanı Samsun Senatörü Prof. Dr. Ziya Gökalp Mülayim, Kooperatif yetkilileri ile üreticiler katılmışlardır.

Senatör Mülayim törende yaptığı konuşmadan sonra Romanya'dan ithal edilen traktörlerin anahtarlarını üreticilere teslim etmiştir.

Törende yapılan konuşmalarda Türkiye'deki tüm üreticilerin kooperatifler aracılığıyla traktöre kavuşturulacağı bildirilmiştir.

Törenden sonra üreticiler aldıkları traktörlerle birlikte ilçede bir gösteri yapmışlardır.

Üreticiler, traktörleriyle ilçe içinde gösteri yaparlarken görülüyorlar

DEVRİMCİ SAVAŞIMDA sanat emeği
AYLIK SANAT KÜLTÜR DERGİSİ
abone koşulları yıllık 200 tl 6 aylık 100 tl yurtdışı iki katıdır pk.1339 sirkeci-ist dağıtım: temel dağıtım
ÖLÜMÜNÜN 30. YILDÖNÜMÜNDE SABAHATTİN ALİ
VEDAT TÜRKALİ'NİN İLK KEZ YAYINLANAN İSTANBUL (1944) VE DİĞER ŞİİRLERİ
ÖZEL BÖLÜM: 1 MAYIS SANAT ÇALIŞMALARI İÇİN PRATİK BİLGİLER
NİSAN sayısında

Faşizm Türkiye'de tırmanırken, tarihin dersleri ve sosyal demokrasinin yanılgıları
CHP anti-faşist savaşımda yerini alacak mı?

Oya BAYDAR

★ SOSYAL DEMOKRASİNİN SAĞ KANADI, SON ÖRNEKLERİ TÜRKİYE'DE GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ, TAVRIYLA, CEPHEYİ REDDETMESİYLE, İŞÇİ SINIFI HAREKETİ KARŞISINDA GÖSTERDİĞİ ÜRKÜNTÜYLE, FAŞİZM OLGUSUNU KAVRAMAMASI VE FAŞİZME KARŞI YIĞINSAL ÖRGÜTLÜ EYLEMİN GERÇEK CAYDIRICI GÜÇ OLDUĞUNU ANLAMAMASIYLA, SAĞ İLE HER TÜRLÜ HÜKÜMET İTTİFAKINA YANAŞIRKEN SOL İLE SOLDAKİ SİYASAL, SENDİKAL, DEMOKRATİK GÜÇ VE ÖRGÜTLERLE ARASINA AŞILMAZ SINIRLAR ÇEKMEYE ÇABALAMASIYLA SOL SAPMA VE TERÖRİZME ELVERİŞLİ BİR TOPRAK HAZIRLAMAKTADIR.

Sosyal Demokrasinin tutumu Türkiye'de sol sapmaları teşvik ediyor

-9-

Sosyal demokrasinin hele sağ kanadının anlayışsızlık yüzünden değil sınıfsal konumu ve sınıfsal tercihleri yüzünden faşizm olgusunu tam kavrayamaması; faşizmi sadece komünistlere vurur sanması; faşizmi istediği zaman dızginleyebileceği yanılgısına kapılması ve atı alan Üsküdar'ı geçip de faşizm iktidara tırmanırken de faşizme karşı Halk cephesinden demokratik cepheden kaçınıp liberallerle, diğer burjuva partileriyle sağ birlikler kurmaya yönelmesi; önlenebilir bir felaket olan faşizmi, bir dönem halkların kaderi haline getirdi. Tek tek örneklerde anlatılmaya çalışıldığı gibi, faşizmin ilk kurbanlarından biri de, heryerde sosyal demokratlar oldu.

1970'lerde sosyal demokrasi farklı ülkelere, farklı tarihsel ve sınıfsal koşullara göre farklılıklar göstermekle birlikte, artık 1930'ların sosyal demokrasisi değil. Daha doğrusu 1920'lerde -1930'larda, komünist partileri işçi sınıfının devrimci çizgisi karşısında bir «bütün» olan sosyal demokrasi, bugün iyiden iyiye sağ ve sol kanatlara ayrılmış durumda. Bazıları sosyal demokrasiye sekter bakışlarla bu ayrışmayı yok saymaya veya küçümsemeye yönelseler de daha 1935'lerde faşizmin yükselişiyle birlikte tohum halinde olan bu ayrışma, bugün tüm ülkelerde kendi koşulları ve kendi çerçevesi içinde gözleniyor.

Sosyal demokrasinin sol kanadı, işçi sınıfıyla, komünistler le ittifakı reddetmese de, sol kanatla bloklar, cepheler oluşturmak mümkün olsa da, çoğunlukla iktidarda olan sağ sosyal demokrasi sınıfsal konumu yüzünden kolay vazgeçemeyeceği sağ yanılgıları, tarihte olduğu gibi bugün de sürdürüyor. Ve bu sağ yanılgılar işçi sınıfı saflarında, küçük burjuva radikal kanatlarda, yani sağ sosyal demokrasinin solunda kalan güçlerde sol yanılgıları körüklüyor. Bu da, bir bakıma sosyal demokrasinin kendi altındaki iskemleyi kendi eliyle çekmesi anlamına geliyor.

TÜRKİYE'DE SOL SAPMAYA ECEVİT'İN TAVRI TEŞVİK ETMEDİ Mİ?

Türkiye'de sol adına yola çıkan ama eylemlerinin sonuçlarıyla faşist güçlerle aynı çizgiye düşen terörist, maceracı, maocu sapmalar, bugün dünden ve simgesel olarak da 20 Mart'tan daha güçlüler, dersek bu bir abartma sayılmamalı.

İster 1920 veya 1930'lar isterse günümüze ait olsun, dünyadaki tüm örnekler, sosyal demokrasinin faşizm ve işçi sınıfı hareketi karşısındaki sağ yanılgılarının sol sapmaları güçlendirdiğini gösteriyor. Bilinen klasikleşmiş örneklere değinmez den önce, hemen gözlerimizin önünde olup biten Türkiye örneğine bakalım kısaca.

Tıpkı dünyadaki benzerlerinde olduğu gibi Türkiye'de de kendi içlerinde de en az, on iki gruba bölünmüş olan terörist, maceracı, çoğu özünde maocu çizgiler bir noktada birleşir. Özellikle gençlik hareketinden kaynaklanan küçük burjuva tabanlı işçi sınıfı çizgisiyle bağları kopuk bu sol sapma çizgilerinin ülkemizdeki birleşme noktalarından biri de sosyal demokrasi ve somutlanacak olursa CHP karşısındaki tutumlarıdır. Bunlar tekelci sermaye düzeni yıkılıp yerine halk iktidarı kurulmadıkça mevcut egemenlik biçimini hep «faşist diktatörlük» saymaktadırlar. Onlar için burjuvazinin çeşitli iktidar ve egemenlik biçimleri arasında hiçbir fark yoktur. Adlarını ağızlarından düşürmedikleri ~~Lenin, Dimitrof~~ gibi büyük ustaların bu konuda defalarca belirttikleri doğruları bir yana atar, ve burjuvazinin burjuva demokrasisinden faşist diktatörlüğe kadar giden çeşitli egemenlik biçimleri olduğunu, burjuva demokrasisindeki savaşım biçimleriyle faşist diktatörlük altındaki savaşım biçimlerinin birbirinden farklı bulunduğu gerçeğini hep gözardı ederler. Örneğin ülkemizdeki maceracı goşist grupçuklardan bazılarının, dün MC'yi bugün de CHP iktidarını «faşist diktatörlük» olarak adlandırmaları bu temel yanılgıdan kaynaklanır. Yine, savaşım biçimi olarak, geniş yığınların işçi sınıfı öncülüğündeki örgütlü, planli eylemi yerine, küçük silahlı grupların, öncülerin silahlı terörist eylemini geçirmeleri de bu yüzdendir.

Bu sol sapma çizgileri sosyal demokrasinin iktidarda olduğu; mümkün olan en geniş veya en dar sınırlar içinde burjuva demokrasisinin egemen olduğu ülkelerde aynı yanılgıyı daha da büyüterek sürdürürler. Onlara göre sosyal demokrat iktidar da faşisttir. Bir kere bu yanlış noktadan hareket ettiniz mi, gerisi kendiliğinden gelir. Önce, sosyal demokrasi her zaman geniş bir emekçi kitleyi peşinden sürüklediği için kitlelerden kopulur. Kitlelerin bazı haklı istemleri sosyal demokratların ağzından dile geliyor diye o istemler den vazgeçilir ve anın sorunu olmayan azamî programlara dalınır. Burjuvazinin tüm kanatları ve sosyal demokratlar faşist iktidar araçları sayılınca, faşizme karşı savaşım kitlesel bir savaşım olmaktan çıkar, böylece Cephe zorunluluğu ve Cephe reddedilir, veya Cephe denince sosyal demokrasinin solundaki çeşitli güç ve çizgilerin birliği anlaşılır. Terörcü eylemler yaygınlaştırılarak faşizme istediği ortam hazırlanır. Bu süreç boyunca, faşizme karşı birlikte savaşım verilmesi gereken tüm toplumsal kesimler den ve özellikle sosyal demokrat emekçi kitlelerden kopulur, soyutlanılır ve faşizme yem olunur.

Türkiye'de, kendisine «sol» diyerek ortaya çıkan, işçi sınıfından kopuk; kimisi iyi niyetli ve bilimsiz, kimisi doğrudan doğruya kışkırtıcı ajanların tuzağında; kimisi bizzat kendisi burjuvazinin ajanı durumundaki grup ve çizgiler arasında, gerek tarihte gerek günümüzde örnekleri defalarca görülmüş bu evrensel yanılgının kol gezdiği bir gerçek. Bunlar, 16 Mart katliamını protesto gösterilerinde, sloganlarıyla, eylemleriyle; daha sonra 20 Mart'ta işçi sınıfının örgütlü ve bilinçli eylemini sabote ederek; daha sonra 30 Mart'ta sahip çıktıkları Kızıldere katliamının yıldönümündeki «eylem»leriyle bu tavırlarının en yeni örneklerini ortaya koydular. «Nerde hareket orada bereket» kof yanılgısı bir kere daha yaşandı.

Başbakan Ecevit'in 20 Mart'ta DİSK'in faşizmi protesto eylemi ile ilgili olarak dile getirdiği sosyal demokratların o eski sağ yanılgıları, bu sol sapma çizgilerigörünüşte bir haklılık kazandırmış oluyor.

YARIN

SAĞ YANILGILAR SOL YANILGILARI KÖRÜKLER

yanlış duran

UZUN HİKÂYE

yazan: KEMAL AYDIN

-9-

Duran dikleşip iyice horozlandı:

«Ne yapalım yorgunsan, ölüyorsan?»

«Kıpırdayacak halim yok Duran gözünü seveyim... Git yatağına yat. Yarına kadar sabret.»

«Öyle mi be!»

Durana laf anlatamayacağını kestirince sürünerek geri uzaklaştı:

«Sovuktan buyuyorum vallahi...»

Duran emekleyerek üstüne vardı:

«Ne yapalım buyuyorsan? Ben üşümüyorum.»

Ayşadudu duvarın bucağına varınca, çaresiz yalvarmağa başladı:

«Elini ayağını öpeyim Duran etme şu sovukta...»

Duran karar vermiş. Şehvet hırsıyla kadının bağrını zorla açıp, göğüslerini açığa çıkaracağım diye vera uğraşıyor:

«Varsın sovuk olsun,» diye heceledi.

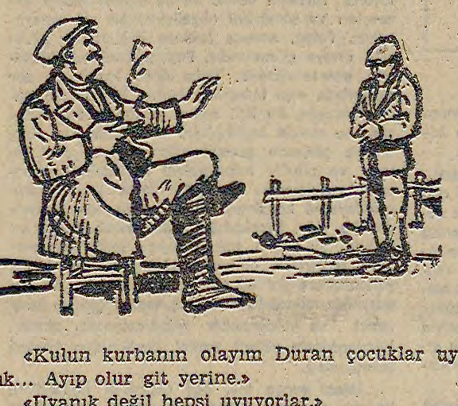

«Kulun kurbanın olayım Duran çocuklar uyanık... Ayıp olur git yerine.»

«Uyanık değil hepsi uyuyorlar.»

«Şu sovukta nasıl kalkılır da su dökünülür? Yüzümü bile yumadım sovuktan korkumdan.»

«Nasıl dökünürsen dökün...»

«Sulu zaturya olur insan vallaha!»

«Birşey olmaz. Dur gız aksileşme...»

«Hı olmazmış, inadın kurusun.»

«Dur gız sinsiletinden başlatma bana... Dur işte.»

Duran'ın elleri ak suva bulaşşığı şalvarın kirli uşkuruna gitti.

Duran:

«Neeeh,» diye hıçkırdı.

(DEVAM EDECEK)

politika kulisi

süleyman coşkun

Onuk ve Cahit Irgat

Ünlü tiyatro oyuncusu Cahit Irgat'ın çok hoşuma giden bir anısı vardır. Büyük usta bir gün genç tiyatro oyuncularıyla birlikte otururken, «Bakın» demiş, «bugün ne tiyatrodan sözetmek var, ne de tiyatroculardan. Kim ki bu sözün dışına çıkar bir yetmişlik rakı ısmarlayacak..» Irgat daha sözünü tamamlamadan garsona bağırmayı da ihmal etmemiş, «Ahmet evladım, bir yetmişlik rakı getir. Çocuklar; biliyor musunuz şu Haldun yok mu Haldun?»

Bu hafta yazılarımızı hazırlarken kesin olarak kararlıydık. Ne Maoculuktan ne de Atilla Onuk'tan sözedeceğiz. Şöyle haftada bir Aydın Engin'den devraldığımız bu köşede okurlara daha ilginç kulisler aktaralım. Onlar da kafalarını dinlesinler... Ama gör ki, ne maocular ne de Atilla Onuk insanı rahat bırakıyor. Biz gene de bu haftalık, maocularla ilgili olarak kendi kendimize verdiğimiz sözü yerine getirip «ite dalaşmaktansa çalıyı dolaşıyoruz» ama Onuk'suz yapamıyoruz.

A.A.'nın artık tarih olmuş Genel Müdürlerinden Atilla Onuk, Cuma günü yapılan kongrede gerçekten büyük çaba gösterdi. Yerinde kalabilmek, koltuğunu kimselere kaptırmamak için. Önce Kongrenin açılmasını engelledi uzun süre. Hatta kahramanca tavır içinde pay sahiplerinin salona girip girmemesine bile karışmaya kalkıştı. Bir ara Emekli Sandığı, Turizm ve Ziraat Bankalarından gelen delegelere «çıkın dışarı» filan demeye bile kalkıştı. Baktı ki hükümet komiseri pek kendisini dinlemiyor, çıkıp dışarı gazetecilere kafasından geçenleri anlatıp kamuoyu yaratmaya çalıştı. Çevrede bulduğu masaları yumruklayıp, «Biz Demirel'e de hayali yumruk attırmış adamız. Görüyorsunuz hakikisini kendimiz atıyoruz» demek istedi...

Onuk'a pay sahipleri «Beyefendi siz Genel Müdürsünüz. Yani bizler adına bizim sahibi olduğumuz bir işletmeyi yönetiyorsunuz. Siz bizim muhatabımız olamazsınız. Çekilin bir kenara da kendi sorunumuzu kendimiz halledelim» dediler se de, Onuk son derece gerçekçi bir halde «Ne demek sizin sorununuz. Bu bal gibi, hem benim hem de çantasına kurban olduğum Demirel'in sorunudur» dercesine ter ter tepinmeye devam etti. Hatta bir ara dışarı çıkıp yanında bazı iriyarı kişilerle salone girmek bile istedi.

Sonunda ne mi oldu? Biliyorsunuz, gerek var mı anlatmaya...

Şevket Doğan'ın kırk yıllık dostu kim?

Şevket Doğan Adalet Partisi Kayresi Milletvekillerindendir. Siyasal Bilgiler Fakültesini ve Ankara Hukuk Fakültesini bitirmiştir. Üstüne üstlük dayanamayıp bir de Gazetecilik Enstitüsüne girmiş oradan da başarı ile mezun olmuştur. 1969-1973 yılları arasında yaptığı milletvekilliğine her ne kadar bir dört yıllık ara vermek zorunda kalmışsa da 1977 seçimlerinde yeniden Parlamentoya dönmeyi başarmıştır. Bu özellikleri yanısıra bir de bu yıl grubu tarafından Meclis Başkan Vekilliğine getirilmiştir.

Milletvekillerindendir. Siyasal Bilgiler Fakültesini ve Ankara Hukuk Fakültesini bitirmiştir. Üstüne üstlük dayanamayıp bir de Gazetecilik Enstitüsüne girmiş oradan da başarı ile mezun olmuştur. 1969-1973 yılları arasında yaptığı milletvekilliğine her ne kadar bir dört yıllık ara vermek zorunda kalmışsa da 1977 seçimlerinde yeniden Parlamentoya dönmeyi başarmıştır. Bu özellikleri yanısıra bir de bu yıl grubu tarafından Meclis Başkan Vekilliğine getirilmiştir.

Buraya kadar iyi hoş da bundan sonrası pek iyi değil. Doğan Grubu tarafından MMeclis Başkan Vekilliği görevi ile görevlendirilmiştir de anlaşılan kendisi henüz kendisini bu şekilde görevlendirmemiştir. Örneğin bırakalım İçtüzüğü, Anayasayı filan, Sayın Kayseri Milletvekili Şevket Doğan diğer milletvekillerine nasıl hitabedebileceğini bile bilmemektedir.

Bir militvekili hoşuna gitmeyen bir biçimde kürsüde konuşan bir başka milletvekiline laf mı atmaya kalktı sevgili Başkan Vekilimiz hiç sözünü sakınmadan oturduğu yerden «sen» diye bağırabilir. CHP'liler itiraz edince de önce kahramanca kendini savunmaya kalkar ancak bakar ki gücü o denli yetmiyor bu kez konuşmasına aklı sıra açıklık getirir« filanca milletveili benim çok eski ahbabımdır o'na sen diye bağırabilirim.»

Kuşkusuz o «sen» denilen milletvekili bu işe ne der bilinmez ama aynı Kayseri Mebusu bu kez İçişleri Bakanı'nın konuşmasına da kızıverir. Eh, keyif onun değil mi? Kızar ya... Bakana başlar bağırıp çağırmaya ve :«İçişleri Bakanlığı koltuğunu işgal eden adam» demeye... CHP'lilerin bu kez itirazları karşısında nedense İçişleri Bakanı ile olan eski çocukluk anılarını dile getirmeyi akıl edemez sevgili başkanımız. Eh, edemeyince de olan olur ve CHP'liler Şevket Doğan'ın idare edeceği bir sonraki oturumu protesto ederler ve salone girmezler. Olan neye mi olur... Hiç, meclisin bir günlük toplantısı için hazineden 1 milyon liraya yakın harcama yapıldığı söylenir de...

Ecevit Hükümeti savurganlıkla mücadeleden filan sözediyor habire de, belki gözlerinden kaçmıştır. Meselâ dedik...

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

Aydemir, 14'ler takımının ekmeğine yağ sürüyor

Ender Kâmil Boyacı

-40-

«Erkanlı, askerî kuvvet yoklamasından sonra siyasî faaliyetlere girişti. Basın, Üniversite, Parlamento, eski M.B.K. üyeleri devlet reisi ile temaslar yaptı.

«İlk defa bu zümrelerin temsilcileri ile İstanbul'da koordinasyon toplantısı yapıldı, 22 Şubatçılardan da temsilci istenmişti. Selçuk Atakan, Adnan Çelikoğlu, Mustafa Ok, Kadri Kaplan (o zaman 22 Şubatçı kadrosunda çalışırdı) katılmışlardı.

«İlk koordinasyon toplantısında şu şahıslar bulunmuştu:

O.Erkanlı, Fazıl Akkoyunlu, Mucip Ataklı, Kadri Kaplan, Muzaffer Yurdakuler, Sezai Okan, Mustafa Ok, Adnan Çelikoğlu, Bedii Faik, Celâl Sungur, Prof Dr. Cihat Abaoğlu, Tıp Fakültesi Dekanı Halit Ziya Konuralp, Hukuk Fakültesi Dekanı Naci Şensoy, Prof. Lütfü Duran, Cemal Yıldırım.

«O.Erkanlı bu toplantıdan sonra Ankara'ya geldiö Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ile görüştü. Kendisinin fahrî başkan ve lider olarak kabul edildiğini söyledi. Cemal Gürsel de bu heyet ile ve bizimle gizli teması sağlamak için iki isim üzerinde durmuş. Alb. Adnan Çelikoğlu ile Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel kontenjanından senatör olan Emekli Kur. Alb. Sadi Koçaş. Gürsel neticede de Sadi Koçaş'ın üzerinde karar kılmış. Orhan Erkanlı bize gelip sonucu bildirdi. Biz de kabul ettik. Kendisi de Atinaya tayin olmuştu ve gitti...»

(Aydemir'in Hatıraları, s.192-193)

Bittabî İnönü, bu çalışmaları öğrenir ve gidip Cemal Gürsel'i tehdit eder. Gürsel hemen bir tamim yayınlar. Koordinasyon toplantıları seçkin zevatın katılmasiyle ikinci ve üçüncü kez tekrarlanır. Sonuçta, darbeciler ağır topların İnönü'ye çevirirler: Kurt Adam Operasyonu ile İnönü yıpratılacak, C.H.P. içinde karşısında bir hizip çıkarılacak ve İnönü Başbakanlıktan indirilecektir. Şövalye Operasyonu ile a) Çengel: Alt kademeyi generallere bağlamak, b) Muşta: Yüksek komutanların darbesini ekarte edip üstlerinden geçmek, tatbikatı yapılacak ve orduya da el atılacaktı. Daha sonraki yıllarda Nazilerimiz «Kurt Adam» operasyonunu pek güzel uygulamışlardır.

Hava Kuvvetleri o sırada İnönü'nün yanında görünmektedir. Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı Hüsnü Özkan, o sıra düpedüz İnönü'nün hesabına iş çevirmektedir.

Kabibay ikinci kez Türkiye'ye gelir, birinci gelişindeki ortamı da bulamaz. Sağa sola koşar, bazı kuvvetler arar, boş çıkmasına rağmen liderlik pozisyonunu elden bırakmak istemez.

22 Şubatçılar Necati Ünsalan'ın evinde toplanarak, 14'ler konusunda kendi aralarında bir anlaşmaya varmak kararı alırlar. Gölgedeki Adam (Dündar Seyhan), şu teklifi yapar:

«14'ler ikiye ayrılmıştır. 1) Türkeş taraftarları, 2) Orhan'lar (Kabibay ile Erkanlı) taraftarları. Türkeş ile birleşmemize imkân yoktur, o halde Kabibay kanadı ile hemen birleşelim, şartlarım da şu şekildedir:

1 — Orhan Kabibay kanadı 22 Şubatçılarla ancak şu şartlarla birleşebilir:

a) Orhan Kabibay 22 Şubatçıların da lideri olacak (Bu fikirden Seyhan'ı, Aydemir vazgeçirir).

b) Yahut da Aydemir ile liderlik mevzuunda kendisine eşit hak tanınacak.

c) Bunlar kabul edilmezse birleşme olmazsa ben Orhan Kabibay'ın liderliğini kabul edip sizlerden ayrılacağım. Tabi giderken birkaç kişiyi götürürüm.

Şayet beni Kabibay da kabul etmezse ben Aydemir'e karşı da gelmem. Köşeme çekilir otururum. Hiçbir şeye karışmam, dedi. Çünkü daha önceden yapılmış bir plâna göre konuşuyordu.»

(Aydemir'in Hatıraları, s.205)

Dündar Seyhan'ın teklifleri kabul edilmemiş, «liderlik, kumandanlık tecezzi kabul etmez» diyen Aydemir toplantıya son vermiştir.

Aydemir diyor ki:

«Ayrıldık, yolda arkadaşlarla giderken gecenin muhasebesini yaptık. Dündar ile ayrılışımın hakikî sebebini ortaya koyduk. Dündar, arkadaşlık, ve vefâkarlık duygusu ile hakikaten Kabibay'a bağlı idi. Takdire şayan bir durumla erkekçe bizden ayrıldı. Bu ayrılıştan sonra pişmanlık duymuştu ama yaptığı bütün yaklaşma teklifleri reddedildi. Çünkü, bu olayın ertesi günü şöyle bir prensip kararı vermiştim:

A — 22 Şubatçı kadrosunda kimse karar alınmak sureti ile ihraç edilemez.

B — Herkes inandığı liderin peşinde gitmekte ve istediği kadroda yer almakta serbesttir. Kendi yerini kendi seçer.

C — Bir şahıs yeni seçtiği kadroda kalır. Pişman olduğuna kanaat getirilirse dahi tekrar eski kadroya dönemez. Bulunduğu yerden müsbet olarak yardım edebilir.» (s.205-206)

Aydemir, tarikat ve mezhep disiplini içinde Dündar Seyhan'ı afaroz etmekle, 14'ler takımının ekmeğine yağ sürmüştür. Dündar Seyhan, yanına Necati Ünsalan, Kadri Kaplan, Daniş Çağlar, Ruhi Soyuyüce, Muammer Şahin'i de alarak ve bunun kalmayarak genç subaylardan Türkeşçi geçinen Ütğm. Mikael Erk, Tğm. Naci Özcan, Tğm. Acar Okan, Ütğm. Ergun Özgen, Tğm. Güngör Erarslan'ı da ayırarak, iltica gâh olarak seçtiği Türk Nazilerine katılır.

Eh, 22 Şubatçıları bölen 14'ler bununla yetinebilir mi hiç?

«Bu ayrılmalardan bir müddet sonra 14'lerin her iki kanadı da çok yıkıcı bir şekilde aleyhimize kötü propagandalara başladılar» diyor Aydemir. (s.207).

TÜRKEŞÇİLERİN AYDEMİR ALEYHİNDEKİ PROPAGANDALARI

Türkeşçilerin Aydemir aleyhindeki propagandaları şöyleydi:

1 — Sosyalist şahıslarla konuşuyor. Temasta milliyetçi değildir, komünisttir.

2 — Hakikî lider Türkeş'tir. Zaten Aydemir hiçbir zaman lider olacak ev safta insan değildir.

3 — Yön gazetesi okuyor, Harp Okulu talebelerine Kızılay'da selâm aldırıp geziyor.

«Bu şekilde ipe sapa gelmez laflarla ordudaki genç subaylar arasında kesif bir faaliyet yapıyorlardı. Bu fikirleri işleyenler, Muzaffer Özdağ, kardeşi Muammer Özdağ, Emekli Ütğm. Mihael Erk (Özdağ'ın kayınbiraderi) Emekli Tğm. Acar Okan, Tğm. Naci Özkan, Emekli Yzb. Fuat Özgür, Emekli Kurmay Albay Muammer Şahin(Bu herkesten ileri idi).» (Aydemir, s. 209)

İftira yetmezdi, Naziler yalnız iftira etmezler, şantaj ve tehdit yoluna da başvururlardı. Türkeş takımı da Nazi yasasına bu önemli kuralını «bil hakkın» yerine getirdi. Nasıl? Aydemir anlatıyor:

«22 Şubat gecesi harekâtı bıraktıktan sonra bende mevcut olan bütün dökümanları, çalışma zabıtlarını, harekât için ve harekât sonrası için yapılan plânları ve protokolleri havi yazıları o gece Piyade Tğm. Bekir ile Jandarma Tğm. Cengiz Katum'a teslim etmiştir. Bu iki teğmen emanete hıyanet ettiler. Bu vesikaları ne kadar getirip bana teslim etmelerini istedi isem de getirmediler. Ve Muammer Şahin'e verdiler. O da bunlara güvenip bizi tehdit etti. Güya o vesikalar içinde benim komünist olduğuma dair yazılar varmış, sağa sola gerçek olmayan şeyler yaydı. Benim vesikalarımdan, yakın arkadaşlarım da haberdar idiler. 22 Şubat öncesinde herkes onları okumuştu. Fakat insanların bu türlüsü her türlü iftirayı herkese sürmekte tereddüt etmezler. Bu şahsın ne kadar kötü fikirler beslediğini de bizzat kendisi tarafından Topçu Albay Agâh Günal'a anlattığı bir açıklamasını buraya yazmadan geçemiyeceğim:

«22 Şubat 1962 gecesi Muammer Şahin Konya'dan gelmiştir. Kendisi bunu şöyle anlatmış:«Ben Harp Okuluna milli yetçilerin, yâni Türkeşçi asteğmenlerin özel (Tanrı Türkü Korusun) parolası ile girdim. Ne kadar Türkeşçi asteğmen varsa topladım. Eğer Aydemir harekâtı başlatmış olsa idi, derhal Aydemir'i öldürecektik. Ertesi günü Türkeş'i uçakla getirip harekâtın lideri yapacaktık.» diye esas gayesi ortaya koymuş. Demek ki içimizde arkadaş diye bağrımıza bastığımız ne kara yılanlar varmış. Neler düşünebiliyorlarmış? Bu şahıs kendisini milliyetçi bir subay olarak tanıtır, esasında mukaddesatçı ve nurcu bir şahıstır. Sonradan yaptığım tetkiklerde ne mal olduğunu iyice öğrendim. 27 Mayıs sonrası 13 Kasım harekâtı oluncaya kadar İstanbul'da Emniyet Müdürlüğü yaptı. Kur. Yarbay Daniş Çağlar'dan o sıradaki vazifesinde yaptıklarının hepsini öğrendim. Bu gibi insanlar 18 Kasımdan sonra hemen bir kenara itilmiş pasif vazifelere getirilmişlerdi. Bunları onore etmek için çalıştım. Harp Okuluna çağırdım. Aynı ideal uğruna çalışmak üzere kendi tabancamın üzerine yemin ettirdim. Ordu için de eski şahsiyetlerine kavuşmalarına yardımcı oldum. Şimdi karşılığını da bu şekilde görüyordum. Aynı Muammer Şahin, Orhan Kabibay ile geldiği zaman peşinden ayrılmayan, bu sefer de Daniş Çağlar ile birlikte onun liderliğini kabul edenler arasında idi. Hâlâ nerede olduğunu iyice anlayamadım. Anladığım bir şey varsa, bir numaralı menfaatperest kuvvet nerede ise o yana kayan nankör bir tip olduğudur. Necati Ünsalan'ın da çok iyi arkadaşıdır. İyi uyuşurlar. İstikbalde hepsinin akibetlerini Allah gösterecektir. Şimdiki halde yerini, Dündar Seyhan ve Necati Ünsalan'ın dahil olduğu grup içinde seçmiştir.

O. KABİBAY KANADI:

«Bu zümreye bizden ayrılarak katılan 22 Şubatçıları daha evvel yazmıştım. Bunlar 11 havacı ekibi ile de birleşerek şöyle yeni bir kadro teşkil etmişler ve adlarını / 27 Mayıs Cephesi / olarak tescil etmişlerdir. Ben bu gruba (kokteyl grup) ismini takmışımdır. Çünkü karmakarışıktır. Zorla bir «dolmuş» kadrosuna itilmiş insanlardır. Mecburiyet tahtında birleşmişlerdir. Kadrosu ileri gelenleri şunlardır:

1 — O. Kabibay, 2 — O. Erkanlı, 3 — Dündar Seyhan, 4 — Kadri Kaplan, 5 — Necati Ünsalan, 6 — Halim Menteş, (İl havacı ve üç havacı tabil senatörü temsil eder: Mucip Ataklı, Emanullah Çelebi, Haydar Tunçkanat) 7 — İrfan Solmazer, 8 — Muammer Şahin (Türkeş'i bırakmış şimdi buradadır), 9 — Daniş Çağlar, 10 — Ruhi Soyuyüce.

(DEVAM EDECEK)